

**PLEC DE CONDICIONS TÈCNIQUES PER A LA CONTRACTACIÓ
DEL SERVEI DE GESTIÓ DEL VERD URBÀ DE VIC I EL CONTROL DE
QUALITAT DE LA SEVA EXECUCIÓ**

ANNEX XVII. CATÀLEG D'ARBRES I ARBREDES SINGULARS DEL MUNICIPI DE VIC

(ANNEX III DE XVII)

Catàleg d'arbres i arbredes singulars del municipi de Vic

Agraïments

Aquest catàleg no hagués estat possible sense la col·laboració de moltes persones que amb tota la confiança ens varen obrir les portes dels seus jardins i finques per tal que nosaltres i féssim una ullada. Molts vigatans i vigatanes ens van permetre també endinsar-nos dins de la seva memòria i recuperar informació valuosa sobre els arbres i arbredes del municipi.

Comencem per un recull de veïns i veïnes de Vic que desinteressadament ens varen oferir els seus records: Àngel Caralt, Lluís Vilaseca, Ramón Casanoves, Josep Portell i Sergi Fortet i Sancho.

Continuem pels propietaris i masovers de les masies del Cantarell, de la Carrera, del Pujolar, del Galí i de l'Armengol que ens han fet la feina molt fàcil i ens han rebut amb les portes obertes. I destaquem als propietaris de dues cases de turisme rural del municipi, la Torre d'en Bru i la Riera, que en tots dos casos han demostrat una gran estimació pels arbres i ens han acompanyat en un ampli recorregut per les seves finques.

També voldríem agrair la informació donada per Lluís Puig, president de veïns de la Guixa-Sentfores i al capellà de la Guixa per les facilitats que ens van donar per a visitar alguns espais d'aquest nucli i per la informació que ens van subministrar.

També moltes persones responsables d'equipaments culturals, sanitaris i educatius del municipi ens han fet la feina molt fàcil i ens han aportat una informació molt valuosa. És el cas de Elisabet Rosell i Ramón Sitjà, directora i professor de l'escola Andersen de Vic, Montserrat Espinal directora de l'escola Escorial i Mª Rosa Puigdueta directora del col·legi Pare Coll. Però també del personal de l'Escola de Música i de l'Escola d'Arts i Oficis.

Esment a part mereixen totes les persones que ens van obrir les portes de la Casa de Convalescència i ens van acompanyar durant una bona i divertida estona a la recerca d'una magnòlia amagada en un pati interior. Des del grup de voluntàries i voluntaris de l'associació contra el càncer al responsable de manteniment de l'Hospital de la Santa Creu van formar part d'aquesta curiosa aventura que és una bona mostra del que pot arribar a ser el treball de catalogar arbres en espais privats amb la inestimable col·laboració de la gent.

.

Molta altra gent del món cultural i naturalístic del municipi han estat també sol·licitats a les nostres demandes de informació. Va per tots ells un agraïment col·lectiu evitant així que l'oblit d'algun d'ells ens faci cometre alguna injustícia. Tot i això no ens podem estar de destacar-ne a en Josep Ricard escultor de renom a la ciutat de Vic i que ens va parlar amb paciència de la història d'alguns espais culturals.

I abans d'acabar aquest apartat un agraïment especial a Lluís Masramon, tècnic municipal, que ens va oferir molta informació i contactes i a en Francesc Rocafiguera, cap de l'arxiu de Vic, que ens va permetre capbussar-nos en la història local.

A tots ells moltes gràcies esperant que els agradi el resultat.

Índex

Agraïments	2
Índex	4
Capítol 1. Introducció.	7
Capítol 2. Criteris per a la selecció dels exemplars catalogats.	9
Capítol 3. Metodologia de mesura dels paràmetres biomètrics dels arbres i arbredes catalogats.	14
Capítol 4. Fitxes descriptives dels arbres i arbredes catalogats:	18
• Arbres catalogats en espais públics de l'àmbit urbà.	19
1. Roure de les Escoles de la Guixa.	20
2. Ginkgo (I i II) del Parc Jaume Balmes.	22
3. Til·ler del Mas d'en Bigues.	25
4. Teix del Claustre de Sant Domènec.	27
5. Cedre del Convent de Santa Teresa.	29
6. Morera del Barri del Montseny.	31
7. Desmai del Barri del Montseny.	33
8. Xiprer del Cementiri de la Guixa.	35
9. Morera de la Plaça Mastrot.	37
10. Saüc del Camí Fluvial del Gurri.	39
11. Plàtan de la Font de Sant Pere.	41
12. Freixe de la Guixa.	43
13. Til·ler de Ca l'Abel.	45
14. Prunera del Puig dels Jueus.	47
15. Cedre de la Plaça de l'Estació.	49
16. Cedre de l'Hospital de la Santa Creu.	51
17. Roure Xiprer de Can Tortadès	53
18. Cedre de Serratosa.	55
• Arbredes catalogades en espais públics de l'àmbit urbà.	57
1. Plàtans del Parc Jaume Balmes.	58

2. Plàtans del Prat.	61
3. Plàtans de la Divina Pastora.	63
4. Plàtans de la Carretera de Barcelona.	65
5. Xiprers del Cementiri de Vic.	67
6. Castanyers d'Índies de la Font de Sant Pere.	69
7. Arços del Puig dels Jueus.	72
8. Magnòlies de l'Antic Hospital de la Santa Creu	74
• Arbres catalogats en jardins privats.	76
1. Maclura del Pujolar	77
2. Teix de la Casa Sacerdotal	80
3. Freixe de la Torre d'en Bru	83
4. Teix de l'Escorial	86
5. Castanyer d'índies de la Casa Sacerdotal	88
6. Arbre de l'amor de Proquímia	91
• Arbres de l'àmbit rural i forestal.	93
1. Roure del Botei	94
2. Alzina del Botei	96
3. Roure de Sobreosc	98
4. Pi del Pujolar	101
5. Roure del Pujolar	103
6. Roures de la Carrera (I i II)	105
7. Salze del pont del Bruguer	108
8. Freixe del Cantarell	110
9. Salze de la Riera	112
10. Blada de la Riera	114
11. Salze del camí del Meder	116
12. Castanyer d'índies del Galí	118
13. Àlber de la font de la Talaia	120
• Arbredes catalogades en l'àmbit rural i forestal	122
1. Roureda del Cantarell	123
2. Pineda del Pujolar	126
Capítol 5. Valoració dels exemplars	128

Capítol 6. Altres arbres i arbredes d'interès	132
Capítol 7. Les espècies d'arbres presents al municipi de Vic	142
Capítol 8. Propostes per a la protecció i la divulgació dels arbres i arbredes catalogats	147
Capítol 9. Bibliografia	151

Capítol 1. Introducció

Els arbres són quelcom més que un dels elements que conformen la flora d'un territori. Quan arriben a vells són els testimonis vivents que resten de la història pròpia i porten gravats al tronc, els anells i les branques els moments més durs pel que a passat aquest territori. És per això que qualsevol acció que permeti posar ni que sigui un granet de sorra per assegurar la preservació dels exemplars més vells i singulars hauria de ser sempre benvinguda.

Aquest catàleg pretén ser un treball més o menys exhaustiu que ha cercat quins dels arbres i arbredes del municipi de Vic són mereixedors, i en quin grau, del qualificatiu de singulars. La catalogació d'aquests exemplars era un pas previ necessari per a enfrontar la preservació i la divulgació del patrimoni arbori del municipi.

Entre els arbres i arbredes catalogats n'hi trobem de dimensions no especialment excepcionals i d'altres que poden merèixer l'apel·latiu de monumentals. Tots ells tenen un valor local que va més enllà de les dimensions i que és el compendi d'una sèrie d'atributs que els fan potencialment molt populars. En aquest sentit la tasca realitzada ha tingut des del seu inici la ferma voluntat de valorar el màxim d'aquests atributs per tal de destriar els exemplars realment singulars. Esperem haver-ho assolit.

El treball, realitzat en dues fases, recull els arbres i arbredes tant de l'àmbit privat, com de l'àmbit públic del territori forestal i dels nuclis urbans. En aquest sentit el treball hauria d'haver arribat a tots els racons del municipi on els arbres tenen protagonisme. Cal tenir present que tant l'àmbit privat dels jardins com els boscos poden encara presentar alguna sorpresa que no ha fet la llum en aquest treball. Segurament era inevitable. És per això que un catàleg s'ha de prendre com un procés que no es tanca mai i sempre ha de estar disposat a

acceptar noves incorporacions. L'exhaustivitat de la recerca que hem dut a terme ens fa creure que no seran gaires els arbres que s'hagin escapat.

Per acabar volem desitjar que aquest catàleg sigui útil a tots els tècnics i treballadors de l'àmbit municipal per que entre tots ajudem a preservar el patrimoni arbori municipal. I de retruc restem esperançats en que sigui també un granet de sorra que esperoni a tots els ciutadans, tècnics i polítics del municipi a continuar posant tot el possible per a divulgar-lo i protegir-lo.

Capítol 2. Criteris per a la selecció dels exemplars catalogats

Un catàleg d'arbres i arbredes singulars és bàsicament un procés per establir quins dels exemplars de l'àmbit d'estudi tenen un valor patrimonial més elevat, determinar els seus elements més valuosos i si es pot iniciar una recerca de l'anecdota històric associat.

Aquest procés ha de tenir establerts uns criteris de catalogació i aquests a més s'han d'ordenar per ordre de importància. En aquest apartat definirem quins són els 6 criteris més importants que s'han fet servir en aquest catàleg.

En funció de l'àmbit (públic urbà, privat i forestal) els criteris prenen una menor o major importància. En aquest sentit és evident que les dimensions per catalogar un arbre en l'àmbit privat han de ser notablement superiors a l'àmbit urbà.

En molts casos la catalogació d'un arbre o una arbreda respon a la suma de diversos criteris i és l'addició de tots ells la que li atorga singularitat.

A continuació ens referim a cada un d'ells per l'ordre d'importància que hem establert amb motiu d'aquest treball concret:

• Les dimensions en relació a la capacitat de creixement

Les espècies no tenen la mateixa capacitat de creixement. Els roures poden assolir en l'àmbit de la comarca d'Osona dimensions de la capçada i del diàmetre del tronc veritablement importants. Per contra un arç blanc o un saüquer són espècies arbòries de dimensions discretes, que fins i tot en ocasions presenten un port arbustiu. En aquest sentit algunes espècies tenen

un grau de desenvolupament més elevat a Osona que a gran part del territori català com podria ser el cas dels salzes blancs.

Habitualment les dimensions notables d'un exemplar estan relacionades directament amb l'edat de l'exemplar però cal matissar sempre aquest raonament ja que un exemplar que creixi en un terreny més fèril, o amb una gran disponibilitat d'aigua, pot assolir ràpidament unes dimensions espectaculars.

En aquest catàleg hem recollit els paràmetres que habitualment es recullen en aquest tipus de treballs (veure capítol 3) i sobretot aquells que el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya estableix i utilitza per a la declaració d'arbres i arbredes d'interès local i comarcal. Aquests paràmetres principals són l'alçada, la volta de canó, la volta de soca i el diàmetre de la capçada. A aquests hem afegit alguns altres caràcters secundaris que permeten fer-se una idea del port, com per exemple l'alçada a que es ramifica.

Com es veurà en la fitxa descriptiva de cada un dels exemplars catalogats pocs arbres d'aquest catàleg tenen aquest criteri com a raó única i fonamental de catalogació. Per dir-ho d'un altra manera en l'àmbit d'aquest treball no hi ha masses exemplars que destaquin sobretot per les dimensions de l'exemplar en relació a la seva capacitat de creixement.

• El desenvolupament i l'atractiu del seu port

El historial de poda d'un arbre condiciona el desenvolupament del seu port. En la majoria d'ajuntaments les podes severes dels arbres acompanyat d'una mala selecció d'espècies, amb espècies massa grans per l'amplada dels carrers, ha motivat que molts dels exemplars presentin un port poc atractiu molt allunyat del que tindria en un ambient natural.

Els exemplars que s'han escapat més o menys a aquesta situació tenen actualment un gran valor dins de l'arbrat dels espais públics de les zones urbanes i Vic no és una excepció. Alguns exemplars de moreres i til·lers de alguna de les places i jardins tenen com a principal criteri de catalogació aquest port especialment atractiu.

En el cas dels jardins privats també ens trobem amb arbres de bona mida que fruit d'una excessiva i poc acurada poda no han desenvolupat un port atractiu. En aquest catàleg s'ha tingut present aquest criteri per a incloure tant els arbres de l'arbrat públic com els de l'arbrat dels espais privats.

• La popularitat deguda a la ubicació

En tots els municipis trobem arbres que són molt populars per què estan ubicats en indrets amb un gran ús públic com una font, en carenes o turons on tenen una important presència en el paisatge o en estratègiques cruïlles de camins.

En els espais urbans també poden tenir un plus de popularitat els arbres que s'ubiquen al centre d'una plaça, en una important cruïlla de carrers o a l'entrada d'un equipament públic.

Aquests són normalment els arbres que tothom té més presents, encara que de vegades formen part indissoluble del paisatge urbà i per a molta gent ja no són motiu d'atenció. Si un dia, però, en desapareguessin tothom els trobaria a faltar.

En el cas concret del nostre catàleg hem trobat arbres singulars en algunes fonts, entrades de masies, camins públics, places, claustres, edificis públics, rotondes i cruïlles.

• El valor simbòlic de l'exemplar i de l'espècie

Sobretot en els edificis vinculats al culte religiós com convents, esglésies i cementiris podem trobar exemplars plantats pel valor simbòlic, moltes vegades vinculat amb alguna creença. Alguns d'aquests espais han estat sempre espais públics, com els cementiris, i en altres casos han esdevingut recentment part d'un equipament, com per exemple el claustre de Sant Domènec.

Tampoc cal infravalorar el valor simbòlic que pot tenir un arbre determinat per altres cultures. En una societat amb una presència important d'altres comunitats la presència d'espècies amb valor sagrat per a alguna d'aquestes cultures poden ajudar també a establir un vincle afectiu amb el nou espai en el que viuen i afegir un granet de sorra per aconseguir una millor integració.

• El testimoni del passat agrícola o forestal

A l'entorn dels masos, als espais periurbans i fins i tot en zones de nova urbanització poden haver sobreviscut exemplars que havien estat part de conreus arboris, arbres d'ombra de les masies, arbres amb un ús remeier o agrícola dels pagesos i arbres que serveixen de fita per a delimitar les propietats rurals. Tots aquests arbres tenen un valor històric i moltes coses a explicar de la vida rural quotidiana o de la història de cada un dels masos del terme. Aquest valor afegit és un criteri més que ens ha condicionat per a catalogar alguns exemplars i és el més important d'algun d'ells.

• L'excepcionalitat de l'espècie al municipi

Aquest criteri és més important en l'àmbit forestal per que permet incloure els exemplars destacables de les espècies més poc abundants i de les més excepcionals per que estan a prop del seu límit de distribució.

En el cas dels jardins no s'ha d'infravalorar el cas dels exemplars d'espècies exòtiques que aconsegueixen sobreviure i tenir un bon desenvolupament en ambients molt allunyats de l'original i amb un clima sensiblement diferent. Són un clar exemple d'exercici d'adaptació.

Capítol 3. Metodologia de mesura dels paràmetres biomètrics dels arbres i les arbredes

Per poder comparar els paràmetres dels arbres i arbredes d'aquest catàleg cal que la metodologia emprada es basi en la que ha adoptat el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i que a la vegada es basa en la mesura de les característiques biomètriques que tradicionalment es prenen com a més significatives.

D'entrada podem establir tres paràmetres fonamentals que són l'alçada, la volta de canó i l'amplada de la capçada.

L'alçada

Ens interessa l'alçada total que hem mesurat des de la base de l'arbre fins a l'extrem més enlairat de qualsevol de les branques que conformen la capçada. Per prendre les mesures s'ha utilitzat la regla de Christen que utilitza un sistema de proporcions i que proporciona una mida prou aproximada.

Hem trobat alguna dificultat de mesura en alguns arbres forestals ja que costa delimitar les capçades i allunyar-se prou de l'exemplar sense perdre la referència de 2 metres necessària a la base de l'arbre.

També ens han plantejat alguna dificultat arbres en que l'accés era difícil per la presència d'obres com per exemple el cas del cedre de Serratosa o per la deixadesa del seu entorn com el cas de l'arbre de l'amor de Proquímia.

La volta de canó

De forma tradicional, el gruix del tronc s'ha establert que s'ha de mesurar a 1,30 metres d'alçada. La medició s'ha fet amb una cinta mètrica voltant el tronc.

Si l'arbre es ramifica a poca alçada pot passar que haguem optat per mesurar per sota d'aquesta alçada buscant el punt en que el tronc forma un coll i sempre hem recollit a quina alçada alternativa s'ha pres la mesura. És per exemple el cas del plàtan del camí fluvial del Gurri.

Si l'arbre té diverses besses només hem recollit la volta de cada una de les besses i per tant en aquest cas pot ser més important el paràmetre de la volta de soca per a valorar la grandària de l'exemplar. És per exemple el cas del saüquer del camí fluvial del Gurri.

La majoria dels arbres d'aquest catàleg tenen una secció del tronc força arrodonida i per tant el paràmetre de la volta de canó ens ha permès fer el càlcul d'un diàmetre força aproximat.

L'amplada de la capçada

Hem mesurat la projecció horitzontal de la capçada agafant la direcció en que la capçada s'allarga més i mesurant amb una cinta mètrica el diàmetre màxim d'aquesta projecció i també el diàmetre de la seva perpendicular. D'aquesta manera sempre ens trobarem amb dues mides encara que en algun cas la capçada sigui tan arrodonida que sigui la mateixa.

No hem adoptat el criteri del Departament de Medi Ambient que mesura l'amplada de capçada a nivell (seguint la direcció de la corba de nivell) i l'amplada perpendicular quan el terreny és inclinat i la direcció del camí o carrer

si n'hi ha. La raó és que ens ha semblat millor establir un criteri que puguem seguir sempre en l'àmbit urbà ja que presentava una gran dificultat determinar la direcció seguint aquest criteri en places i jardins. Com l'objecte del catàleg és conèixer el millor possible com són aquests arbres i no tant declarar-los d'interès local ens ha semblat que aporta més dades recollir la direcció en que la capçada s'allarga més. Si algun dia es decideix demanar la declaració d'interès local per algun dels exemplars valdran tots els paràmetres mesurats menys aquest.

També hem recollit 4 paràmetres secundaris que tenen la finalitat de reflectir el port de l'exemplar.

La volta de soca

Aquesta mesura es pren amb una cinta mètrica resseguint el perímetre aproximat de la soca, en el punt on l'arbre toca a terra. En alguns arbres és una mesura força aproximada per que la secció de la soca no és gaire arrodonida i costa prendre una mida precisa per culpa de les arrels que sobresurten. De tota manera aquesta mesura només ens ha de servir per a percebre la forma del tronc, relacionant-la amb la volta de canó.

El diàmetre del tronc

Si l'arbre té una secció més o menys arrodonida simplement s'ha fet el càlcul en funció de la volta de canó recollida. En algun cas que la secció no és gens arrodonida simplement no s'ha recollit aquest paràmetre.

Alçada fins a la primera bifurcació

En el cas dels arbres de ramificació simpòdica el canó es ramifica a una alçada determinada en diverses besses i és aquesta la mesura que s'ha recollit.

En el cas dels arbres de ramificació monopòdica hem mesurat l'alçada a la que surt la primera ramificació lateral en el moment actual. Si algunes branques s'han podat s'ha recollit però s'ha considerat la primera branca que resta.

Nombre de branques de la primera ramificació

Aquest paràmetre només s'ha recollit en el cas dels arbres de ramificació simpòdica. Si l'arbre ha perdut alguna branca també s'ha recollit.

Capítol 4. Fitxes descriptives dels arbres catalogats

Els elements catalogats estan a continuació classificats en 5 grups depenent del àmbit on es troba i de si es tracta d'un arbre aïllat o d'una arbreda.

En primer lloc hem disposat els arbres i les arbredes singulars que hem localitzat en espais públics de l'àmbit urbà.

En segon lloc els arbres dels espais privats tan a dins com a fora del nucli urbà.

En tercer i últim lloc els arbres i arbredes de l'àmbit rural i forestal.

Relació dels arbres catalogats en espais públics de l'àmbit urbà.

- 1. Roure de les Escoles de la Guixa.**
- 2. Ginkgo (I i II) del Parc Jaume Balmes.**
- 3. Til·ler del Mas d'en Bigues.**
- 4. Teix del Claustre de Sant Domènec.**
- 5. Cedre del Convent de Santa Teresa.**
- 6. Morera del Barri del Montseny.**
- 7. Desmai del Barri del Montseny.**
- 8. Xiprer del Cementiri de la Guixa.**
- 9. Morera de la Plaça Mastrot.**
- 10. Saüc del Camí Fluvial del Gurri.**
- 11. Plàtan de la Font de Sant Pere.**
- 12. Freixe de la Guixa.**
- 13. Til·ler de Ca l'Abel.**
- 14. Prunera del Puig dels Jueus.**
- 15. Cedre de la Plaça de l'Estació.**
- 16. Cedre de l'Hospital de la Santa Creu.**
- 17. Roure Xiprer de can Tortadès**
- 18. Cedre de Serratosa.**

1. Roure de les Escoles de la Guixa

Nom popular més estès: Roure martinenc

Nom científic: *Quercus humilis*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Veïnat rural. En el carrer de les Escoles de la Guixa, davant del número 46 i sobre un mur de pedra.

UTM x,y: 436171, 4640679

• Raons de catalogació

Les dimensions, la popularitat per la ubicació i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 12,50m

Volta de Canó: 2,85m

Diàmetre: 0,91m

Volta de soca: 4,10m

Capçada: 11-12m

Alçada de la primera ramificació: 4,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3

• Condicions de l'entorn

L'arbre es troba situat en un petit terraplè subjectat amb un mur de pedra. Aquest tal·lus ha ocasionat que el tronc hagi pres una forma corbada, cosa que ha condicionat el creixement del roure. El terraplè ocupa part de la vorera.

• Comentaris:

La seva capçada, més arrodonida del què caldria esperar, ens indica que ha estat objecte de diverses podes, segurament causades per la manca d'espai al carrer.

Els roures a la plana de Vic són potser l'espècie arbòria més estesa i malauradament aquest és l'únic exemplar que hem pogut catalogar dins de l'àmbit urbà. Això es simptomàtic i ens indica que en els espais urbans els grans arbres són els primers en desaparèixer ja que ocupen massa espai.

Aquest arbre va ser fa pocs anys la causa d'una polèmica veïnal. Segons en Lluís Puig, president de l'Associació de Veïns de la Guixa-Sentfores alguns veïns varen intentar reunir firmes per què fos tallat, sortosament no van ser suficients. La raó de que molts veïns el volguessin sacrificar era que quan li queien les fulles a la tardor, anaven a parar a teulades i clavegueres. També hi ha qui diu que atrau molts insectes i li causen molèsties.

La seva situació pròxima al recinte escolar li pot donar un valor educatiu potencial que pot afavorir la seva popularitat.

2. Ginkgo (I i II) del Parc Jaume Balmes

Nom popular més estès: Ginkgo

Nom científic: *Ginkgo biloba*

Família: Ginkgoàcies

• Ubicació

Casc urbà. Es troba situat al Parc Jaume Balmes molt a prop de la placeta central, on hi ha el monument a Jaume Balmes.

UTM x,y: 438233, 4642113

• Raons de catalogació

Les dimensions, l'excepcionalitat de l'espècie al municipi i el valor simbòlic.

• Dades de l'arbre*

Alçada: 16m//14m

Volta de Canó: 1,65m//1,40m

Diàmetre: 0,52m//0,44m

Volta de soca: 2,50m//1,80m

Capçada: 12-17m//10-12m

Alçada de la primera ramificació: 3,5m//4m

Nombre de branques a la primera ramificació: ramificacions laterals//
ramificacions laterals.

*les primeres dades són del mascle i les segones de la femella.

• Condicions de l'entorn

Es troben a la part més central del Parc Jaume Balmes, a certa distància de les cases, totalment envoltats per plàtans.

• Comentaris:

El ginkgo és una espècie d'origen xinès, actualment és desconegut en estat silvestre. Aquest dos exemplars han assolit una bona mida que els converteix en uns dels arbres més importants de l'arbrat urbà del municipi. En el lloc d'origen els ginkgos plantats en els jardins d'alguns santuaris assoleixen mides molt més importants. Però, a Catalunya l'exemplar més destacable, protegit com a arbre d'interès local, es troba als jardins de la Universitat de Barcelona, i tot i superar aquest de llarg en alçada (fa 27m), té una volta de canó sensiblement inferior al nostre peu masculí (fa 1,34m).

En aquest cas hem catalogat els dos arbres, per la peculiaritat de que són mascle i femella. El mascle és més gran, però la femella afegeix la curiositat que normalment no es planta en nuclis urbans. Això es deu a que la femella fa unes llavors molt pudentes que poden molestar als veïns. Plantar aquests arbres en parella està fet, sota el nostre punt de vista, amb bon criteri perquè es tracta d'una espècie dioica.

La coloració groga de les fulles al final de la tardor el fa molt atractiu. Es diu d'aquests arbres que són autèntics "fòssils vivents" perquè no tenen parents vius i els que s'han trobat en estat fòssil daten del Pèrmià, fa uns 280 milions d'anys.

3. Til·ler del Mas d'en Bigues

Nom popular més estès: Til·ler

Nom popular osonenc: Tei

Nom científic: *Tilia platyphyllos*

Família: Tiliàcies

• Ubicació

Espai periurbà. Al costat del carrer Mas d'en Bigues, dins de la zona esportiva.

UTM x,y: 437193, 4643417

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i el testimoni del passat agrícola.

• Dades de l'arbre

Alçada: 12m

Volta de Canó: 1,90m

Diàmetre: 0,60m

Volta de soca: 2,80m

Capçada: 14-15m

Alçada de la primera ramificació: 2,5m

Nombre de branques a la primera ramificació: 4

• Condicions de l'entorn

L'arbre està en un parterre enjardinat. Està situat davant l'espai musical d'en Mas d'en Bigues, un espai municipal d'assaig, i per tant un equipament.

• Comentaris:

El seu aspecte és molt atractiu segurament degut a que la capçada a assolit un port molt natural.

Al ser l'únic arbre del complex esportiu i estar situat just davant de l'edifici podria esdevenir un arbre potencialment popular si augmenta l'ús d'aquesta zona d'equipaments.

4. Teix del Claustre de Sant Domènec

Nom popular més estès: Teix

Nom científic: *Taxus baccata*

Família: Taxàcies

• Ubicació

Casc urbà. Dins el claustre de Sant Domènec, situat a la rambla de Sant Domènec.

UTM x,y: 438195, 4642155

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port, la popularitat per la ubicació i el valor simbòlic.

• Dades de l'arbre

Alçada: 12m

Volta de Canó: 1,60m

Diàmetre: 0,51m

Volta de soca: 2,10m

Capçada: 12-13m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

Ubicat al jardí del patí interior del claustre de sant Domènec i acompanyat d'un altre teix més jove que a diferència d'aquest és femella. En el claustre també hi ha dues magnòlies. Cada un dels exemplars està situat en un dels angles del jardí.

El claustre és un indret molt popular per que ha passat per molts usos públics que van des de uns banys, un col·legi, un asil d'infants, un convent i l'actual Escola d'Arts i Oficis.

• Comentaris:

Destaca per la bellesa de la seva capçada i el seu port tot i que la soca, que en aquesta espècie pot ser molt gran, és d'una mida no gaire notable. Sabem pels alumnes de l'Escola d'Arts i Oficis que la femella fa fruits cada any.

No és d'estranyar el gran nombre d'exemplars d'aquesta espècie en una ciutat com Vic, quan es tracta d'una arbre lligat amb la litúrgia Cristiana, ja que es creia que aquests t'ajudaven a trobar el camí cap el cel. Aquesta tradició s'estén per tot el nord de la Península on es plantaven al costat de les esglésies.

Segons en Josep Ricard, l'escultor vigatà, en Josep Maria Pericas, artista noucentista, el devia plantar quan va fer la reforma del claustre. Si ens basem en una foto antiga de l'arxiu Salvany que data del 1911, on ja apareix el que segurament és el mateix teix, podem creure que va ser plantat entre 100 i 110 anys enrere.

5. Cedre de Santa Teresa

Nom popular més estès: Cedre de l'Atlas

Nom científic: *Cedrus atlantica*

Família: Pinàcies

• Ubicació

Casc urbà. Es troba a l'encreuament entre la Rambla dels Montcada (el Portalet), la Rambla del Passeig i la carretera Montserrat.

UTM: x,y: 438651, 4642389

• Raons de catalogació

Dimensions i popularitat per la ubicació

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 2,20m

Diàmetre: 0,70

Volta de soca: 2,60m

Capçada: 15-20m

Alçada de la primera ramificació: 1a branca lateral a 3,5m

• Condicions de l'entorn

Entrada del convent de Santa Teresa. Es troba uns metres alçat sobre la calçada i per tan destaca a la vista.

• Comentaris

Es tracta d'un exemplar molt conegut a la ciutat per la seva ubicació. Al trobar-se a l'encreuament de tres carrers molta gent el fa servir de punt de referència per a guiar els visitants.

Antigament, el Cedre de Santa Teresa, era molt decorat per Nadal, en l'actualitat no és creu necessari per la instal·lació de tres focus en el terra que ja l'il·luminen.

No es tracta d'un exemplar de dimensions excepcionals però gaudeix d'una gran popularitat entre els vigatans i vigatanes.

6. Morera del Barri del Montseny

Nom popular més estès: Morera blanca

Nom científic: *Morus alba*

Família: Moràcies

• Ubicació

Casc urbà. Carrer del Montseny, en una illeta enjardinada situada entre aquest carrer i la carretera d'accés a la C-17, anomenada eix Onze de Setembre.

UTM: x,y: 437743, 4641196

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació.

• Dades de l'arbre

Alçada: 10m

Volta de Canó: 1,85m

Diàmetre: 0,59

Volta de soca: 3,05m

Capçada: 14-16m

Alçada de la primera ramificació: 2,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

Es troba dins d'un espai enjardinat. Està situat en el primer nucli de cases de l'entrada de Vic des de la C-17. Sota la seva capçada es troba un plafó que l'ajuntament utilitza per anunciar les diferents fires i mercats que es realitzen a la població.

• Comentaris

El seu port és molt atractiu a causa de que pot créixer sense gaires obstacles i que segurament el seu historial de poda no ha estat especialment sever.

Aquesta espècie és molt utilitzada en l'enjardinament urbà de Vic. La majoria d'exemplars de les fileres dels carrers han estat excessivament podats, només els que es troben en jardins i parcs han assolit un caire més natural.

L'ús estès de les fulles de les moreres per a alimentar els cucs de seda que tradicionalment cuiden els escolars fan d'aquesta espècie una de les més populars, com hem pogut constatar al llarg de la feina de camp d'aquest catàleg. Qualsevol exemplar destacable com aquest o el de la plaça Mastrot tenen una popularitat afegida relacionada amb aquest costum arrelat.

7. Desmai del Barri del Montseny

Nom popular més estès: Desmai

Nom científic: *Salix babylonica*

Família: Salicàcies

• Ubicació

Casc urbà. Carrer del Montseny, en una illeta enjardinada situada entre aquest carrer i la carretera d'accés a la C-17 (eix Onze de Setembre)

UTM: x,y: 437736, 4641216

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació

• Dades de l'arbre

Alçada: 9m

Volta de Canó: 1,85m

Diàmetre: 0,59

Volta de soca: 2,95m

Capçada: 11m

Alçada de la primera ramificació: 2,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3

• Condicions de l'entorn

Es troba dins un espai enjardinat. Esta situat en el primer nucli de cases de l'entrada de Vic des de la C-17. Es troba més proper a la carretera que la morera d'aquest jardí també catalogada.

• Comentaris

És un arbre vell que té alguna branca sense fullatge, tot i això sembla conservar encara un acceptable estat vital.

La seva ubicació el fa molt visible a tothom que accedeix en cotxe a la ciutat per l'entrada sud de la ciutat.

Es tracta d'una espècie que té un creixement molt ràpid i que és molt atractiva.

No creiem que aquest exemplar superi de gaire els 30 anys de vida, tot i les seves dimensions destacables.

Segurament el gran nombre de desmais de mida considerable a Vic, correspon a una moda local que es va iniciar fa aproximadament tres dècades.

8. Xiprer del Cementiri de la Guixa

Nom popular més estès: Xiprer

Nom popular osonenc: xifrer

Nom científic: *Cupressus sempervirens*

Família: Cupressàcies

• Ubicació

Veïnat rural. Dins el cementiri del nucli de la Guixa, ocupant l'espai central.

UTM: x,y: 436006, 4640555

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port, la popularitat per la ubicació i el valor simbòlic de l'exemplar.

• Dades de l'arbre

Alçada: 13m

Volta de Canó: 1,65m

Diàmetre: 0,52m

Volta de soca: 2,05m

Capçada: 7m

Alçada de la primera ramificació: 1a branca lateral a 1,75m

• Condicions de l'entorn

A l'espai central del cementiri de la Guixa. És l'únic arbre que hi trobem en aquest recinte. Pot créixer sense dificultats i es troba en un entorn molt cuidat.

• Comentaris

Contràriament al més habitual en aquesta espècie, la capçada no té forma de fus si no que està lleugerament oberta proporcionant-li un aspecte particular.

A Osona aquests arbres creiem que haurien de tenir un creixement més lent que en altres punts del país ja que no estan acostumats a aquest tipus de clima (són de clima marcadament mediterrani). Això ens fa pensar que la seva edat pot rondar entre els 75 i els 100 anys.

Els xiprers a la plana de Vic eren plantats per fer tanques protectores contra el vent, com a ornament en jardins, com a símbol de rebuda als visitants de les masies i sobretot als cementiris.

Els veïns de la Guixa afirmen que és un arbre molt conegut en el veïnat i rodalies perquè és visible des de molts llocs.

9. Morera de la Plaça Mastrot

Nom popular més estès: Morera blanca

Nom científic: *Morus alba*

Família: Moràcies

• Ubicació

Casc urbà. A la plaça Mastrot, que es troba entre la cruïlla del passatge Joan Puig amb el carrer del Pare Coll i el carrer Jaume I el Conqueridor.

UTM: x,y:438246,4642813

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació

• Dades de l'arbre

Alçada: 13m

Volta de Canó: 1,40m

Diàmetre: 0.44m

Volta de soca: 1,85m

Capçada: 16-18m

Alçada de la primera ramificació: 2m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3

• Condicions de l'entorn

Es troba situada a la part més elevada d'una petita plaça cimentada. Sota seu un banc que envolta la plaça.

• Comentaris

Aquesta morera té una capçada molt gran i un bonic port, segurament fruit de no haver patit podes severes.

A l'àmbit proper del Montseny osonenc es diu que aquesta espècie serveix per eliminar les berrugues. Només cal fregar-se les berrugues amb una fulla de morera per eliminar-les. Aquest fet i l'ús de les fulles pels cucs de seda converteix aquesta espècie en una de les més populars de l'àmbit urbà.

Les moreres protegides com a Arbre de Interès Local a Catalunya són totes elles exemplars amb un tronc més gruixut però amb una capçada més reduïda. Segurament es tracta d'un dels exemplars del país que té la capçada més estesa i natural.

10.Saüc del camí fluvial del Gurri

Nom popular més estès: Saüc

Nom popular osonenc: Sugué

Nom científic: *Sambucus nigra*

Família: Caprifoliàcies

• Ubicació

Espai periurbà. Es troba a la vora dreta del riu Gurri, en el passeig fluvial que va de la zona de Sant Llàtzer fins al Pont de Ferro.

UTM: x,y: 439872, 4642898

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 5,50m

Volta de soca: 2,40m

Alçada de la primera ramificació: Des del terra

Nombre de branques a la primera ramificació: Té 4 besses de 0,70 a 1m.

• Condicions de l'entorn

Es troba a la mateixa ribera del riu, en el camí fluvial del riu Gurri.

• Comentaris

És un arbre de poc més de 40 anys, que té molta presència a la vora del Gurri. És una espècie molt abundant en el sotabosc de ribera. Les persones han influït positivament en la seva abundància per les seves propietats remeieres. Es diu que totes les cases de pagès de Vic tenien un sugué a prop. A la comarca

d'Osona trobem un exemplar protegit a Torelló, anomenat Saüquer de Masllorenç, que té uns sorprenents 2,38 m de volta de canó i que és el de major mida registrat a Catalunya. Aquest fet demostra la importància i l'abundància d'aquesta espècie de petites dimensions a la comarca d'Osona.

Els joves de la plana segons Sergi Fortet, veí de Roda i vigatà de naixement, utilitzaven els sugué per elaborar el que ells anomenaven "petadores", un estri per jugar que imitava a una escopeta. Es tractava de tallar un tros de tronc de l'arbre i aprofitar que el centre, que és més tou, es podia buidar amb facilitat. Aleshores per un costat s'introduïa un aglà i amb un petit palet s'empenyia fins que gairebé sortia per l'altre cantó. Aleshores s'havia de introduir un nou aglà que creava pressió i feia sortir el primer amb gran soroll i velocitat. Aquesta joguina tradicional local, augmenta la popularitat de tots els saüquers vells que es preserven a dia d'avui. Molta gent gran pot tenir un vincle amb algun d'ells per haver elaborat un estri tan enginyós en la seva infantesa.

Durant el desenvolupament d'aquest catàleg el camí fluvial s'ha recuperat, s'han fet actuacions de restauració de la vegetació de ribera i s'ha instal·lat retolació interpretativa.

11.Plàtan de la Font de Sant Pere

Nom popular més estès: Plàtan

Nom popular Osonenc: Plataner

Nom científic: *Platanus x hybrida*

Família: Platanàcies

• Ubicació

Espai periurbà. Es troba a la font de Sant Pere situada a la zona delimitada pel riu Gurri, el Mèder i la avinguda dels Països Catalans.

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació

UTM: x,y:439150,4641711

• Dades de l'arbre

Alçada: 18m

Volta de Canó: 2,30m

Diàmetre: 0,73m

Volta de soca: 3,50m

Capçada: 15-16m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3

• Condicions de l'entorn

Entre camps erms i a tocar d'aquesta font molt popular i ben arranjada. La proximitat a la font segurament li proporciona aigua de forma més o menys constant. No té obstacles per a créixer ja que els castanyers d'Índies que formen l'arbreda veïna també catalogada queden un xic allunyats.

• **Comentaris:**

És l'únic plàtan d'aquesta font noucentista, obra de l'arquitecte Josep Maria Pericas, i això el fa destacar. Es bifurca molt ràpidament i això li fa perdre presència.

Al ser-hi tan proper a la font disposa de molta aigua i això l'ha permès créixer ràpidament, tot i no ser molt vell. Creiem que pot tenir entre 70 i 80 anys per que possiblement va ser plantat en les primeres dècades del segle XX quan es va fer la font.

Aquesta espècie, molt típica dels carrers de Vic, era plantada per la gran ombra que aporta.

Aquesta font és molt coneguda pels veïns de la zona. Àngel Caralt i Lluís Vilaseca expliquen que era un lloc on la gent hi anava a fer berenars i a passar les tardes. Fins i tot, afirmen, que algun any, el barri de "la Calla" hi feia el seu ball de Tornaboda. Els arbres com aquest plàtan devien aportar l'ombra necessària per aquests esdeveniments.

12.Freixe de la Guixa

Nom popular més estès: Freixe de fulla gran

Nom popular local: frexe

Nom científic: *Fraxinus excelsior* L.

Família: Oleàcies

• Ubicació

Veïnat de la Guixa-Sentfores. A la plaça de la Creu que fa d'entrada al nucli des de la carretera.

UTM: x,y:436229,4640791

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació

• Dades de l'arbre

Alçada: 10m

Volta de Canó: 1,60m

Diàmetre: 0,51

Volta de soca: 3,05m

Capçada: 13-14m

Alçada de la primera ramificació: 2,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

Petita placeta triangular davant de la rotonda d'entrada de la Guixa. L'arbre està a prop de la paret de can Carreter que ha quedat inclosa al nucli.

• Comentaris:

Té una gran presència a la placeta. La seva capçada és molt arrodonida, segurament per la poda. No té un estat de salut gaire bo, les seves fulles ondulades, indiquen possiblement una forta manca d'aigua. Segurament, pateix d'una sobreexposició al sol ja que aquesta és una espècie de muntanya que apareix a les obagues i ambients ombrívols.

És un arbre conegut pels veïns perquè pengen les pancartes reivindicatives de la zona. Segons Lluís Puig, president de l'associació de veïns, aquest arbre formava part de l'era de can Carreter, antiga masia de pagès que ara està abandonada. Els nens i nenes de la Guixa acostumaven a anar a jugar i enfilarse a aquest arbre, juntament amb els fills de can Carreter.

Els freixes eren utilitzats entre d'altres coses per elaborar carros i carretes. Tal com passa amb altres espècies, com per exemple el lledoner, aquests arbres ens recorden el passat agrícola i ramader de la zona.

Com a curiositat un grup de nens i nenes de la Guixa es van mostrar molt preocupats pel futur del pobre freixe, ja que es van pensar que l'estaven observant per tal de tallar-lo. Aquest fet ens demostra la popularitat d'aquest arbre que encara que no sigui de grans dimensions té molts valors afegits.

13.Til·ler de Ca l'Abel.

Nom popular més estès: Til·ler

Nom osonenc: Tei

Nom científic: *Tilia platyphyllos*

Família: Tiliàcies

• Ubicació

Casc urbà. Dins de la plaça del Mil·lenari.

UTM: x,y:437931,4642902

• Raons de catalogació

El testimoni del passat agrícola i el desenvolupament del seu port.

• Dades de l'arbre

Alçada: 10m

Volta de Canó: 1,45m

Diàmetre: 0,46m

Volta de soca: 1,65

Capçada: 7-9m

Alçada de la primera ramificació: 2m

Nombre de branques a la primera ramificació: 5.

• Condicions de l'entorn

Dins de la gran plaça enjardinada del Mil·lenari. Prop d'un estany petit d'aigua i envoltat per desmais.

• Comentaris:

És un arbre força més vell del que pot semblar per les seves dimensions. Els desmais que té al voltant són més grans de mida però no d'edat.

Era l'arbre que donava ombra a la casa de pagès de Ca l'Abel. Per tant és un record del passat històric de la zona del Mil·lenari.

Sembla que estava força estès el til·ler com a arbre d'ombra a les masies d'Osona, segurament per què s'adapta relativament bé a aquest territori i creix amb una relativa facilitat. A més els til·lers tenien a tot Catalunya una bona premsa com a arbres d'ombra ja que se'ls hi suposava una influència beneficosa, contràriament al que passa per exemple amb les nogueres.

Segons en Lluís Masramon, tècnic municipal, quan es va fer l'estany es van tocar les arrels provocant la mort d'una part de la capçada i fent-li perdre part del seu port.

14. Prunera del Puig dels Jueus

Nom popular més estès: Prunera

Nom científic: *Prunus domestica*

Família: Rosàcies

• Ubicació

Espai periurbà. Es troba el parc municipal del Bosc del Puig dels Jueus.

UTM: x,y:438645,4643749

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i el testimoni del passat agrícola.

• Dades de l'arbre

Alçada: 5,50m

Volta de soca: 2,20m

Capçada: 7-8m

Alçada de la primera ramificació: 15cm

Nombre de branques a la primera ramificació: 7

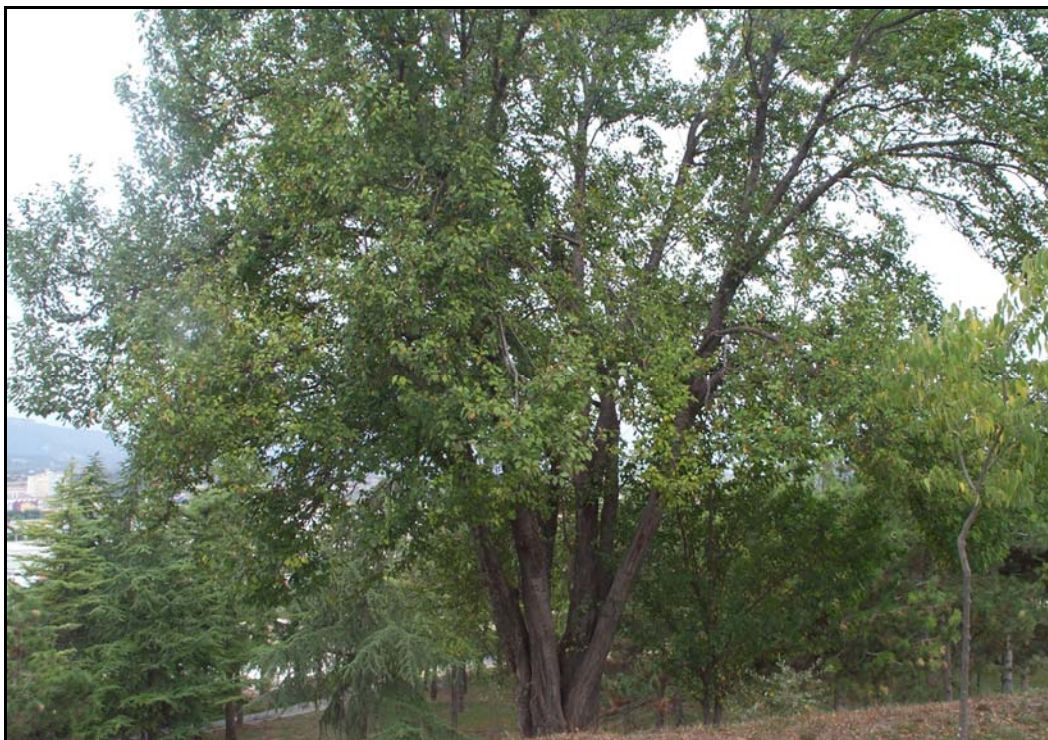
• Condicions de l'entorn

Dins del Parc Forestal del Puig dels Jueus. Està situat al capdamunt d'un talús força vertical. Aquest espai magnífic a la llarga s'hauria de convertir en un interessant parc forestal. Actualment, però, els exemplars son massa petits per assolir aquesta categoria.

• Comentaris:

Aquest és l'únic arbre fruiter que hem catalogat i és destacable per la seva soca. Tot i que no es tracta d'un arbre excepcional té un gran valor testimonial.

Segons Josep Portell, veí de Vic, en aquesta zona hi havia les barraques dels treballadors, majoritàriament d'origen andalús, que varen venir a Vic als anys 60 i 70. Segurament aquest arbre va ser plantat en aquella època per alguna de les famílies que hi vivien i per tant pot ser que tingui prop de 50 anys, que per un arbre fruiter és una edat destacable.

15.Cedre de la Plaça de l'Estació

Nom popular més estès: Cedre de l'Atles

Nom científic: *Cedrus atlantica* var. *glauca*

Família: Pinàcies

• Ubicació

Casc urbà. A la plaça de l'estació, al final del carrer Verdaguer.

UTM: x,y:437866,4642584

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació.

• Dades de l'arbre

Alçada: 14m

Volta de Canó: 1,70m (a 1,10)

Diàmetre: 0,54m

Volta de soca: 2,20m

Alçada de la primera ramificació: 1a branca lateral a 1,20m

• Condicions de l'entorn

Dintre de la plaça de l'Estació, que té utilitat com a rotonda. Al llarg del dia molts cotxes i vianants passen per aquest indret, fet que li atorga molta popularitat.

• Comentaris:

La singularitat d'aquest arbre recau principalment en la seva ubicació. La plaça de l'Estació és la que dona la benvinguda a gran part dels visitants de Vic, i aquest cedre és l'arbre que en destaca més.

L'alineació de l'arbre amb el carrer Verdaguer és un encert paisatgístic, ja que permet veure l'exemplar des del centre històric de la ciutat i això també li dona un major grau de popularitat.

16.Cedre de l'Hospital de la Santa Creu

Nom popular més estès: Cedre de l'Atles

Nom científic: *Cedrus atlantica*

Família: Pinàcies

• Ubicació

Casc urbà. Dins el parc Jaume Genis i Rius. Entre el Doctor Junyent i el carrer Ramon de Terrades.

UTM: x,y:437949,4642236

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port, la popularitat per la ubicació i el valor simbòlic

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 1,25m

Diàmetre: 0,40m

Volta de soca: 1,40m

Capçada: 10-12m

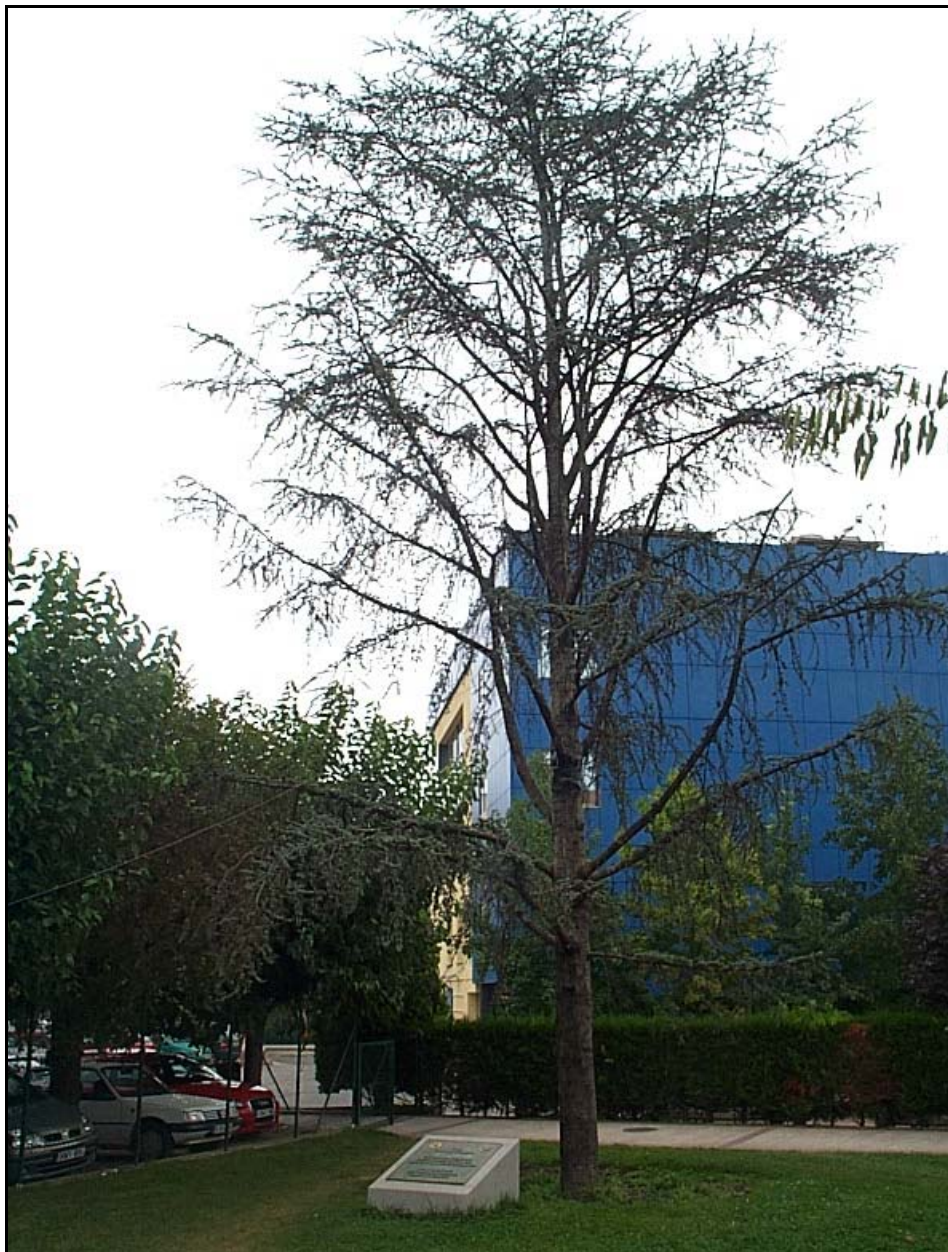
• Condicions de l'entorn

Dins el Parc Jaume Genis i Rius que està situat, just al costat de l'Hospital de la Santa Creu.

• Comentaris:

Aquest arbre és molt conegut pels vigatans. Antigament es trobava a l'entrada principal de l'hospital de la Santa Creu. Segons Lluís Masramon, enginyer municipal, aquest arbre va ser trasplantat perquè tapava i afectava la façana de

l'edifici, que té un cert valor patrimonial. Aleshores l'alcalde de Vic, en aquell moment Jacint Codina, va pensar que perquè l'arbre no perdés l'entitat que tenia s'havia de trasplantar a prop. L'arquitecte que va fer la remodelació de la zona va ser Josep Pedrós, gran practicant del feng-shui. Aquest va reubicar el cedre a partir d'aquests principis. Sota seu hi ha una gran placa de reconeixement, on diu: Cedre centenari de l'antiga entrada principal de l'hospital de la Santa Creu trasplantat el maig de 2007 en aquest parc d'en Jaume Genis i Rius, patró i mecenes de la fundació de l'hospital de la Santa Creu.

17. Roure Xiprer de Can Tortadès

Nom popular més estès: Roure Xiprer

Nom científic: *Quercus robur f. fastigiata*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Casc urbà. A la rotonda entre el carrer Sant Segimon i el carrer del Bisbe Torras i Bages.

UTM: x,y:438747,4642186

• Raons de catalogació

L'excel·lència de l'espècie al municipi

• Dades de l'arbre

Alçada: 9-10m

Volta de Canó: 0,50m

Diàmetre: 0,16

Volta de soca: 0,80

• Condicions de l'entorn

Es troba a dins d'una glorieta, però no està al centre de la mateixa. Al mig de la glorieta hi ha un focus gegantí que il·lumina la calçada i que li treu bellesa i protagonisme al arbre.

• Comentaris

És un arbre petit però que mereix catalogació perquè no és gaire habitual com a espècie plantada a la comarca d'Osona. En un principi aquest arbre estava dintre de l'espai de can Tortadès, concretament davant l'entrada de vehicles, però quan l'espai va passar a ser de l'ajuntament per formar el nou complex

cultural, es va tenir de reubicar. Varen intentar no desplaçar-lo massa de la seva ubicació inicial i solament és va moure uns 50 metres cap a una rotonda nova.

18. Cedre de Serratosa

Nom popular més estès: Cedre de l'Atles

Nom científic: *Cedrus atlantica*

Família: Pinàcies

• Ubicació

Casc urbà. Es troba al jardí de la casa Serratosa, al carrer. del Bisbe Torras i Bages.

UTM: x,y: 438731, 4642341

• Raons de catalogació

Les dimensions i el desenvolupament del seu port

• Dades de l'arbre

Alçada: 19m

Volta de Canó: 2,10m

Diàmetre: 0,67m

Volta de soca: 2,80m

Alçada de la primera ramificació: Les primeres ramificacions laterals estan podades, en l'actualitat la primera es troba a una alçada de 7m.

• Condicions de l'entorn

Dins del pati de l'antiga casa Serratosa. Aquest és un edifici construït l'any 1923 i remodelat l'any 1984. En l'actualitat és un equipament municipal que fa la funció d'escola de música.

• Comentaris

Fins fa poc aquest arbre passava molt desapercebut a la vista de la gent, però amb les obres de demolició de l'edifici de can Tortadès per construir el nou complex cultural de Vic, ha quedat molt a la vista. Això pot fer augmentar la seva popularitat.

Contràriament al que passa en molts cedres de grans dimensions, aquest no està escapçat, fet que li atorga major notorietat. Tot i això, va perdre presència quan li van tallar les branques laterals inferiors.

Al seu costat hi ha un teix amb una volta de canó de 0,80cm que queda ofegat pel propi cedre. Abans també hi havia un castanyer d'Índies de grans dimensions però hagué de ser tallat.

Per comparació amb altres exemplars de la seva espècie en condicions semblants, creiem que deu rondar els 80 anys i per tant podria ser que es plantés quan es va construir l'edifici el 1923, època en que els cedres podem considerar que estaven clarament de moda.

Relació de les arbredes catalogades en espais públics de l'àmbit urbà.

- 1.Plàtans del Parc Jaume Balmes.
- 2.Plàtans del Prat.
- 3.Plàtans de la Divina Pastora.
- 4.Plàtans de la Carretera de Barcelona.
- 5.Xiprers del Cementiri de Vic.
- 6.Castanyers d'Índies de la Font de Sant Pere.
- 9.Arços del Puig dels Jueus.
- 11.Magnòlies de l'Antic Hospital de la Santa Creu

1.Plàtans del Parc Jaume Balmes

Nom popular de l'espècie principal: Plàtan

Nom científic de l'espècie principal: *Platanus x hybrida*

•Ubicació

Casc Urbà. Es troben al voltant del Parc Jaume Balmes, situat al final del passeig de la Generalitat.

UTM: x,y:438233,4642186

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 15-16m

Volta de canó dels exemplars: Uns 20 exemplars passen dels 2m de volta de canó i uns 20 més és queden poc per sota.

Volta de soca dels exemplars: La majoria entre 3 i 4m

• Condicions de l'entorn

Es troben envoltant un parc enjardinat, a dintre hi ha una font i una escultura a Jaume Balmes. És un lloc molt popular i transitat, conegut per tots i totes les vigatanes.

•Comentaris

Els exemplars han pogut desenvolupar una capçada destacable ja que l'enforcadura està per sobre els 4m aproximadament. Fins fa nou anys aquests plàtans s'havien esporgat d'una manera dràstica, després, es van començar a recuperar les formes menys arquitecturitzades. Estan en un lloc de pas que a

l'estiu, gràcies a l'ombra que ens proporcionen, molta gent aprofita per poder passejar.

A principis del segle XX i va haver la moda de plantar plàtans a les rambles, jardins i passejos. Vic no en va ser pas una excepció i moltes de les fileres de plàtans que hi trobem són d'aquella època i per tant voregen el centenar d'anys.

Una de les primeres informacions que es té sobre aquests arbres, és un document de l'any 1947 que explica que varen ser plantats en una data remota i que ja tenien un notable desenvolupament.

Es conserva un dictament de l'any 1953, demanant que en l'època més favorable per la plantació siguin renovats uns 10 arbres i 6 arbustos del Parc Jaume Balmes.

Aquest parc, és un lloc molt emblemàtic de Vic ja que es va fer per subscripció voluntària popular. Cap els anys 50 l'ajuntament de Vic vivia una crisi econòmica. El seu alcalde Don Jose Mª Costa Velasco, veia que calia fer urgentment una via de comunicació del centre amb les noves i àmplies vies que s'havien construït, que els permetés una ordenació urbana. Així mateix, calia un espai verd que fos el pulmó de la ciutat. No era possible que dels pressupostos municipals en surtis els diners per la seva construcció. L'alcalde va demanar els vilatans que aportessin donatius per la seva construcció Aquesta demanda la feia sortint constantment al diari Ausona, (des del març fins al juny de l'any 1955) i fins i tot per la radio de la ciutat. La gent de Vic es va llençar a fer generoses aportacions. Sentien aquell parc com una cosa molt seva. L'Ausona publicava constantment informació de les obres del parc i llistes amb els donatius fets. Finalment el diumenge 3 de juliol de 1955 a la una del migdia és va fer la inauguració solemne del Parc Jaume Balmes (en record el filòsof vigatà). El parc va passar a ser un lloc molt habitual a l'hora de passejar i descansar de tots el vigatans.

Els plàtans fa uns anys van rebre una plaga d'estols d'estornells que va dificultar l'ús lúdic del parc, per l'excés de soroll i d'excrements de la zona. Actualment el problema es veu minimitzat per una neteja setmanal amb aigua a pressió del mobiliari urbà i per uns emissors de sons d'altres ocells per a foragitar els estornells.

2.Plàtans del Prat

Nom popular de l'espècie principal: Plàtan

Nom científic de l'espècie principal: *Platanus x hybrida*

•Ubicació

Casc Urbà. Es troben en els dos nivells del passeig Pep Ventura, tant a la vorera de la calçada com al passeig de terra de la ribera.

UTM: x,y:438177,4641985

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 13-14m

Volta de canó dels exemplars: La doble filera interior va de 1,80 a 2m. La filera exterior va 2,10 a 2.90m

Volta de soca dels exemplars: La doble filera interior va de 2,20 a 2,50m. La filera exterior va de 2,50 a 3,20m.

• Condicions de l'entorn

Ressegueixen el riu Mèder per un Passeig alçat que es coneix popularment com el Prat. En aquest passeig s'hi han fet reformes durant aquest últim any que han millorat tot l'entorn de l'arbreda.

•Comentaris

Els plàtans d'aquesta zona estan dividits en tres fileres. La filera exterior, és a dir la que es troba a la vorera de la calçada, és la que té els exemplars més grans i en més bon estat. Es tracta, potser, del grup d'arbres de majors

dimensions del casc urbà de Vic. Segurament són dels exemplars de plàtan més antics dins de Vic, s'ha trobat documentació que assenyala que aquests arbres ja podien existir al voltant del 1850.

La doble filera més propera al Mèder presenta molts arbres cavorcats que han estat reomplerts de ciment. Aquesta tècnica per consolidar els arbres malmesos es va fer servir fa unes dècades de forma habitual. Els arbres tenen unes ferides molt grans a causa d'una poda que devia haver estat molt agressiva.

La utilització de fileres de plàtans en els carrers està en desús. Aquest fet es deu a que de forma natural la seva capçada creix molt i ocupa molt espai, si no és que es duu a terme una poda molt severa. Aquesta poda fa perdre gran part del seu atractiu.

3.Plàtans de la Plaça de la Divina Pastora

Nom popular de l'espècie principal: Plàtan

Nom científic de l'espècie principal: *Platanus x hybrida*

•Ubicació

Casc Urbà. Plaça de la Divina Pastora.

UTM: x,y:438815,4642555

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 13-15m

Volta de canó dels exemplars: Uns 20 exemplars van de 1,75 a 2,40m

Volta de soca dels exemplars: Els 20 exemplars més grans van de 2,40 a 4,15m

• Condicions de l'entorn

Es troben envoltant la Plaça de la Divina Pastora. És una plaça de sorra, on donada la proximitat a l'Escorial, és molt freqüentada per mares i pares amb nens.

•Comentaris

Estèticament parlant, es tracta d'un conjunt molt ben aconseguit. Pràcticament tots els exemplars tenen la mateixa alçada.

La seva forma d'envoltar la plaça fa que ens doni una sensació d'espai més protegit de la que tindríem, ja que la plaça està contínuament franquejada per

vehicles. Si no tinguéssim aquesta filera d'arbres la plaça semblaria una rotonda i el seu ús seria molt més reduït.

Aquesta plaça antigament era anomenada plaça de la presó perquè en ella hi ubicava la presó de la ciutat. La plaça va ser construïda aproximadament cap a l'any 1850. En un arxiu municipal de l'any 1929 informava a la població de Vic, que a causa d'alguns plàtans caiguts i de les restes de poda de la plaça dels caputxins (plaça Divina Pastora) es feia un concurs públic per tal de comprar aquesta fusta. En aquella època la fusta de plàtan es feia servir majoritàriament per treballs de torneria i similars. D'aquest fet deduïm que segurament a principis dels anys 30 es van plantar els exemplars actuals i per tant tenen poc més de 75 anys.

4.Plàtans de la carretera de Barcelona

Nom popular de l'espècie principal: Plàtan

Nom científic de l'espècie principal: *Platanus x hybrida*

•Ubicació

Casc Urbà. Es troben al final del Passeig de la Generalitat, cap a la carretera que enllaça amb la C-17.

UTM: x,y:438078,4641243

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 14-15m

Volta de canó dels exemplars: De 2 a 2,50m

Volta de soca dels exemplars: De 2,30 a 3m

• Condicions de l'entorn

Es troben a tots dos costats d'una carretera molt transitada, que és la principal via d'entrada a la ciutat de Vic.

•Comentaris

Aquesta arbreda és el que resta d'una filera més llarga que resseguia l'antiga carretera de Barcelona a Vic. Actualment resten tres subconjunts que hem inclòs en aquest catàleg com a part d'un mateix conjunt d'arbres, donada la seva unitat inicial. Aquests subconjunts són: una doble filera a banda i banda de la carretera abans de la rotonda d'entrada a la ciutat, una doble filera de 4 exemplars a cada costat just després de la rotonda i 11 exemplars únicament al

costat dret segons s'entra a Vic, entre el carrer Joan Maragall i l'avinguda de l'Estadi.

En el passat la gran majoria dels accessos a pobles i ciutats per carretera estaven resseguits per una filera de plàtans a banda i banda. En el cas de Vic sabem pel record d'alguns ciutadans que hi havia una arbreda d'aquestes característiques força espectacular a la carretera de Gurb i encara es preserva part de la de la carretera de Calldetenes, però molt malmesa per les podes severes que se'ls ha practicat als arbres. Fa unes dècades moltes d'aquestes fileres es van tallar al·legant que suposaven un problema de seguretat vial, segurament fruit de que en aquell moment aquests accessos formaven part de la xarxa principal de carreteres.

5.Xiprers del Cementiri de Vic

Nom popular de l'espècie principal: Xiprer

Nom científic de l'espècie principal: *Cupressus sempervirens*

•Ubicació

Casc Urbà. Dins del cementiri de Vic, que està ubicat al final del carrer del Nord.

UTM: x,y:438175,4643171

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port, la popularitat per la ubicació i el valor simbòlic.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 16-18m

Volta de canó dels exemplars: 1,20 a 1,50m (a 30cm)

• Condicions de l'entorn

El conjunt catalogat es troba al passadís central del cementiri de Vic. Aquest cementiri és de construcció moderna.

•Comentaris

Els xiprers són l'espècie més lligada al ritus cristià de la mort, per la seva suposada virtut d'ajudar a les ànimes a elevar-se en el seu camí cap al cel. Aquest valor simbòlic i ritual els converteix a ulls de molts ciutadans i ciutadanes en elements fonamentals del conjunt paisatgístic dels cementiris.

En el cas del cementiri de Vic els xiprers han assolit ja una mida a considerar ja que creiem que deuen tenir com a mínim uns 75 anys encara que no tenim cap constatació.

Els jardins del cementiri estan ocupats únicament per aquesta espècie i per un solitari exemplar de noguera, de port molt atractiu, però de dimensions relativament modestes, que assenyalava la zona especial del cementiri on s'enterren els fetus i les amputacions.

Tota la resta, on trobem tombes i nínxols comuns, està guarnida i acompanyada per la figura estilitzada dels xiprers inclosos en aquest catàleg.

6.Castanyers d'Índies de la Font de Sant Pere

Nom popular de l'espècie principal: Castanyers d'Índies

Nom científic de l'espècie principal: *Aesculus hippocastanum*

Altres espècies presents en l'arbreda: Plàtans i til·lers

•Ubicació

Espai periurbà. Prop de l'avinguda dels Països Catalans.

UTM: x,y:439150,4641711

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 13-15m

Volta de canó dels exemplars: 1,60 a 2,70m

Volta de soca dels exemplars: 2,20 a 2,50m

• Condicions de l'entorn

Els tres castanyers d'Índies més grans estan alineats entre la font de Sant Pere i un erm que la separa de l'avinguda dels Països Catalans.

•Comentaris

Aquesta font té un important ús públic, encara avui dia, entre els veïns dels barris propers. L'agradable ombra que subministra aquesta arbreda és un dels factors que ajuden a mantenir aquest ús, fent d'aquest indret un lloc molt valorat per a reunir-se en període estival.

En les diferents visites que hem fet per la zona hem pogut constatar que és un indret utilitzat per tota mena de públic, des del jovent que es reuneix, a la gent gran que s'apropa a la font o a passejar el gos.

Amb força freqüència, com es pot veure a la fotografia inferior, la gent vol accedir amb el cotxe fins al mateix peu dels arbres. Aquest fet afecta sensiblement a l'arbreda ja que ha convertit el terra en un indret massa trepitjat i això no ajuda a l'aparell radicular dels arbres.

El conjunt dels castanyers d'Índies i el plàtan, també catalogat, té un notable cromatisme a la tardor com s'aprecia en la fotografia inferior.

Aquesta arbreda ens recorda el costum arrelat del món rural de plantar arbres d'ombra més o menys exòtics al voltant de les fonts. Les espècies que més tradicionalment s'utilitzaven a la comarca d'Osona són els til·lers, els plàtans, els pollancres i els castanyers d'Índies que durant molts anys van tenir aquesta funció com la més rellevant. Encara podem trobar fonts i safareigs amb castanyers d'Índies en molts indrets de la comarca com per exemple a la font del Muntanyà de Seva.

9.Arços del Puig dels Jueus

Nom popular de l'espècie principal: Arç blanc

Nom científic de l'espècie principal: *Crataegus monogyna*

Altres espècies acompanyants: Auró blanc i saüquer

•Ubicació

Espai periurbà. Es troba al Parc Forestal del Bosc del Puig dels Jueus.

UTM: x,y:438654,4643795

• Raons de catalogació

Les dimensions respecte a la seva capacitat de creixement i el valor testimonial forestal.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: De 3 a 4m

Volta de canó dels exemplars: Uns 10 exemplars entre 0,50m i 0,80m (en algun cas mesurats per sota d'1,30m)

Volta de soca dels exemplars: Entre 0,70 i 1m

• Condicions de l'entorn

Es troben dins l'espai forestal del Puig dels Jueus, repartits en el tal·lus del camí d'accés per sota del molí, i envoltats d'altres espècies arbòries autòctones.

•Comentaris

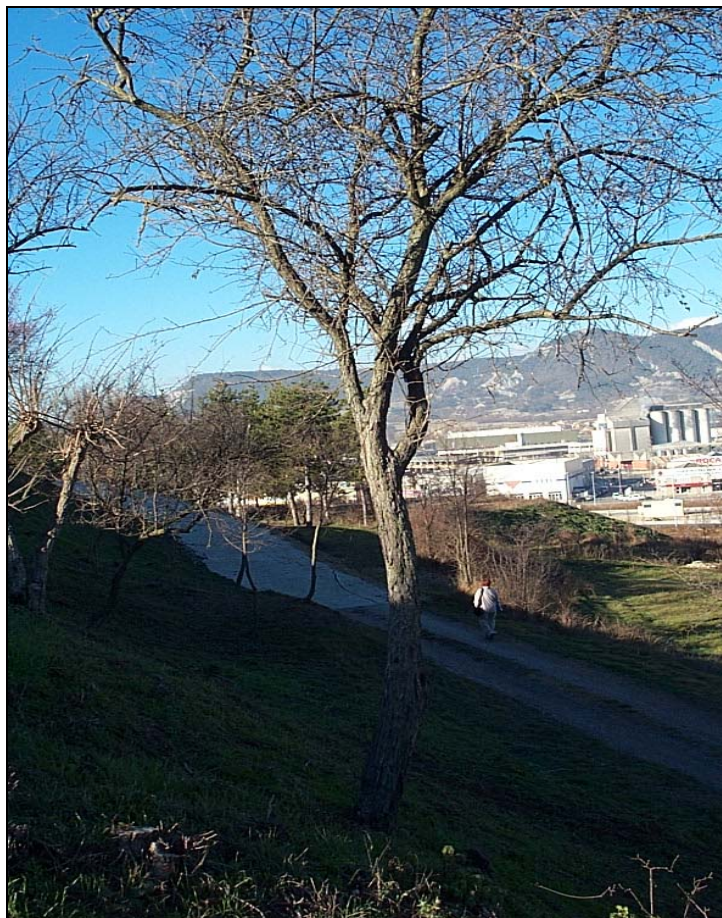
Tot i la modèstia de les mides d'aquests exemplars respecte a d'altres espècies, alguns d'ells no estan gaire lluny del que podem considerar un arbre singular en el cas dels arços blancs. La presència de diversos exemplars de bona mida, record del bosc que hi havia en el passat en aquest indret, i el fet que es

pretengui convertir aquest lloc en un parc forestal ens han animat a catalogar aquest conjunt.

Per acabar de reforçar el valor de les dimensions que assoleixen, valgui saber, que un dels exemplars coneguts més gran a Catalunya sigui el de la font de l'Arc de Vidrà que només fa 7m d'alçada i 1,30m de volta de canó.

Pel lent creixement d'aquesta espècie i la ubicació en un tal·lus d'aquests exemplars, que no afavoreix el desenvolupament, creiem que algun d'aquests peus poden tenir entre 75 i 100 anys d'edat.

La toponímia d'aquest indret és deu a que l'any 1327 a Vic hi vivien 11 famílies jueves que varen comprar aquest tros de terra per destinar-la a ser el seu cementiri.

11.Magnòlies de l'Antic Hospital de la Santa Creu

Nom popular de l'espècie principal: Magnòlies

Nom científic de l'espècie principal: *Magnolia grandiflora*

•Ubicació

Casc Urbà. En un pati al que s'accedeix des de la rambla de sant Domènec

UTM: x,y:438064,4642260

• Raons de catalogació

El desenvolupament del seu port i la popularitat potencial per la ubicació.

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 13m

Volta de canó dels exemplars: 1,10-1,20m

Volta de soca dels exemplars: 1,30-1,40m

• Condicions de l'entorn

Es troben dins del pati interior de l'antic Hospital de la Santa Creu.

•Comentaris

La recent reforma d'aquest pati, d'un edifici amb un important valor històric per la ciutat de Vic, pot donar un gran valor a aquestes magnòlies que formen un conjunt estèticament molt atractiu.

Aquestes magnòlies, per les dimensions són arbres que potser no assolirien encara el grau de singulars però el conjunt de les 4 ubicades a cada una de les cantonades d'aquest pati històric les converteixen en una arbreda de mèrit.

Relació dels arbres catalogats en jardins i espais privats.

1. Maclura del Pujolar.
2. Teix de la Casa Sacerdotal.
3. Freixe de la Torre d'en Bru.
4. Teix de l'Escorial.
5. Castanyer d'índies de la Casa Sacerdotal.
6. Arbre de l'amor de Proquímia.

1. Maclura del Pujolar

Nom popular més estès: Maclura o Taronger de Osage*

Nom científic: *Maclura Pomifera*

Família: Moràcies

*Aquest nom prové d'una traducció literal del seu nom anglès, degut a que és una espècie rara a Catalunya no se li coneix nom comú.

• Ubicació

Afores del veïnat de la Guixa. Dins d'un dels múltiples espais en que s'estructura el jardí privat del mas Pujolar, concretament sobre el mur d'una gran bassa.

UTM x,y: 435640, 4640236

• Raons de catalogació

Les dimensions i l'excepcionalitat de l'espècie al municipi.

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 2,85m (a 0,30m)

Diàmetre: 0,90m

Volta de soca: 3m

Capçada: 12m

Alçada de la primera ramificació: 1,50m (anteriorment tenia una branca, inexistent a l'actualitat, a 0,50 m)

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

Es troba dins del pati principal de la majestuosa masia del Pujolar, construïda al s.XVII en època barroca i modificada en diversos moments de la història.

L'arbre està situat entre una antiga bassa i la porta d'accés a uns impressionants jardins amb múltiples coníferes. En els jardins que envolten la Maclura destaquen un gran cedre escapçat que hi resta a pocs metres i algun pinsap.

• Comentaris:

Aquesta espècie és autòctona dels Estats Units i s'ha plantat de forma molt esporàdica en altres indrets del món. No va ser introduïda a Europa fins al inici del s. XIX. El seu nom prové d'una antiga tribu de indis americans, que utilitzaven la seva fusta per a fer arcs. En l'actualitat encara es conserva aquest ús i per això també se la coneix en castellà amb el nom "madera de arco". La seva escorça té una aparença exòtica i molt particular.

El seu fruit de consistència dura té el color de les pomes, però l'aspecte d'una taronja. Tot i que fa bona olor s'ha d'anar amb compte perquè la seva ingesta provoca vòmits

A aquest exemplar en concret, se li va tallar una branca molt pròxima a la soca, però no sembla que això l'hagi afectat. Malauradament, les seves arrels estan fent malbé el mur que separa el jardí de la bassa.

El besavi dels amos actuals va ser segurament el que va plantar l'arbre, fet que ens fa creure que l'exemplar pot tenir aproximadament uns 125 anys.

És un arbre que depassa el interès estrictament local ja que l'exemplar supera clarament en dimensions al que l'Ajuntament de Barcelona té catalogat al parc de la Ciutadella amb uns 2 m de volta de canó i una alçada similar. Fins a dia d'avui no tenim constància que el DMA hagi catalogat cap arbre d'aquesta espècie fet que potser aconsellaria comunicar l'existència de l'exemplar per a una possible declaració d'arbre monumental.

2. Teix de la Casa Sacerdotal

Nom popular més estès: Teix

Nom científic: *Taxus bacatta*

Família: Taxàcies

• Ubicació

Casc urbà. Dins el pati de la Casa Sacerdotal de Vic, espai privat però que té força presència des d'un aparcament municipal.

UTM x,y: 438160,4642112

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port i el valor simbòlic.

• Dades de l'arbre

Alçada: 10m

Volta de Canó: 2,00m

Diàmetre: 0,64m

Volta de soca: 2,90m

Capçada: 10-11m

Alçada de la primera ramificació: 4m (abans té alguna petita ramificació lateral).

Nombre de branques a la primera ramificació: 3 branques totalment verticals.

• Condicions de l'entorn

Dins del jardí de la casa sacerdotal que sembla que ha estat una mica deixat però en el que en l'actualitat sembla que s'està fent un esforç per a millorar-lo. L'arbre és molt proper a un petit hort dels residents de la casa.

- **Comentaris:**

Aquest exemplar de teix té una volta de canó i una alçada destacables. És tracta d'un exemplar femella, ja que es tracta d'una espècie dioica, tal i com hem pogut observar gràcies al seu fruit.

El teix és una espècie protegida per l'Ordre del 5 de novembre de 1984 sobre protecció de plantes de la flora autòctona amenaçada a Catalunya publicada al DOGC 493. Sota l'ombra d'aquest exemplar trobem curiosament un boix grèvol, la segona espècie arbòria protegida present a la comarca d'Osona.

La fusta d'aquesta espècie és molt apreciada per la seva resistència i duració. En el passat s'utilitzava per a ornamentació, construcció d'arcs, llances, sarcòfags, etc, fet que va fer que fos molt buscat i que inclús arribés a estar en perill d'extinció.

El teix tenia un significat místic i funerari, per això era plantat a la porta de molts cementiris. En el cas de Vic hem detectat el costum de fer-ho en claustrs, patis interiors i davant de la porta d'accés de molts convents i edificis religiosos. Ninguna de les persones entrevistades ens ha esmentat aquest costum, fet que segurament està relacionat amb el fet que fa temps que van ser plantats i per tant es tracta d'arbres força més vells del que sembla.

També sabem que els teixos van tenir una funció ornamental en el jardins romàntics del segle XIX tal com podem encara veure en el jardí de la torre d'en Bru on podem contemplar una singular filera de teixos resseguint la vora de l'estany del jardí.

L'edat estimada d'aquest exemplar és de com a mínim uns 125 anys però creiem que pot haver estat plantat el 1845 quan es va fer l'edifici i per tant tindria 163 anys.

3. Freixe de la Torre d'en Bru

Nom popular més estès: Freixe de fulla gran

Nom científic: : *Fraxinus excelsior*

Família: Oleàcies

• Ubicació

Afores de Vic. Dins la finca de la Torre d'en Bru, situada al costat de la rotonda d'enllaç de la C-17 amb la carretera de Barcelona

UTM x,y: 437709, 4640332

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat potencial per la ubicació.

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 2,60m

Diàmetre: 0,83m

Volta de soca: 2,60m

Capçada: 13-11m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

Es troba situat al mig d'una doble filera d'arbres que ressegueix el camí principal d'accés a la casa de turisme rural.

• Comentaris:

És un freixe de bonic port i grans dimensions però malauradament està atacat per algun fong, com podem sospitar del seu aspecte i ens confirma en Joan Bancells, el propietari.

Es troba situat en el camí d'accés a una antiga casa pairal del s. XVIII que té el seu origen en una torre de vigilància del camí ral que anava de Vic a Barcelona, construït al s.XIII. Ara aquesta casa molt reformada és utilitzada com a casa de turisme rural.

La casa està equipada amb amplis espais verds, entre ells destaca un jardí romàntic amb elements modernistes i amb tres teixos de bona mida i bon estat de salut. Aquests teixos, molt retallats com era costum en els jardins romàntics, possiblement varen ser plantats l'any 1860 quan es va construir un petit estany que trobem al seu costat.

Tot hi que a la casa hi ha d'altres freixes, el que hem catalogat destaca sobre els altres per les seves dimensions. Es troba situat al camí d'accés a la casa, en una filera d'arbres. Segons Joan Bancells, propietari de la casa, en el passat hi havia una altre filera de freixes de bona mida a l'altra banda del camí però que varen desaparèixer durant els anys 60 a causa d'un incendi.

En els terrenys de la casa hi ha altres arbres atractius, com un àlber i un altre freixe que estan units per la soca, els teixos abans esmentats, algun saüc, algun til·ler... però Joan Bancells afirma que tenen problemes per controlar l'expansió que les acàcies (espècie invasora) estan fent per dintre la seva finca. Aquest fet demostra que en Joan és una persona amb criteri pel que fa als arbres i això unit a la gran estimació que demostra pel jardí assegura la preservació d'aquest exemplar catalogat.

4. Teix de l'Escorial

Nom popular més estès: Teix

Nom científic: *Taxus baccata*

Família: Taxàcies

• Ubicació

Casc urbà. Al costat de la capella principal de l'Escorial.

UTM x,y: 438758, 4642437

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port, la popularitat per la ubicació i el valor simbòlic.

• Dades de l'arbre

Alçada: 8m

Volta de Canó: 2m (a 0,50m)

Diàmetre: 0,64m

Volta de soca: 3,80m

Capçada: 9-11m

Alçada de la primera ramificació: 0.80m

Nombre de branques a la primera ramificació: 5

• Condicions de l'entorn

El teix està situat dins d'un parterre enjardinat al costat de la capella principal. Tocant a aquest parterre hi ha un jardí més gran on entre d'altres espècies podem veure un exemplar de grèvol i un xiprer destacables.

• **Comentaris:**

Tant la seva capçada com la seva silueta arrodonida molt ben cuidada atorguen a aquest teix un aspecte molt atractiu.

Segons la directora Montserrat Espinal dins l'escola també hi havia dos cedres molt grans que varen haver de ser tallats a causa d'una forta ventada que els va escapçar i posava en perill la integritat dels edificis i posava de relleu el risc de caiguda de branques que afectava a aquesta espècie i que podia afectar a la integritat dels alumnes.

Pel ritme de creixement dels teixos no seria descabellat que aquest exemplar ja fos plantat cap al 1826 quan Santa Joaquina Vedruna va fundar el convent de l'Escorial. Si fos així estaríem parlant d'un exemplar d'uns 180 anys aproximadament. Aquest fet no va poder ser confirmat per la directora del centre.

En aquest catàleg s'han inclòs altres teixos com el del claustre de Sant Domènec o el de la Casa Sacerdotal però aquests tenen un desenvolupament diferent i segurament no són d'edat tan avançada. Tot i això pel que fa al primer cas ja avançàvem que gràcies a una fotografia antiga del claustre l'arbre podia superar per poc el centenar d'anys.

5. Castanyer d'Índies de la Casa Sacerdotal

Nom popular més estès: Castanyer d'Índies

Nom popular osonenc: Castanyer bord

Nom científic: Aesculus hippocastanum

Família: Sapindàcies

• Ubicació

Casc urbà. Dins el pati privat de la Casa Sacerdotal de Vic.

UTM x,y: 438160,4642112

• Raons de catalogació

Les dimensions i el desenvolupament del seu port

• Dades de l'arbre

Alçada: 12m

Volta de Canó: 2,35m

Diàmetre: 0,75m

Volta de soca: 3,70m

Capçada: 15-17m

Alçada de la primera ramificació: 3,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 5

• Condicions de l'entorn

Està situat el vell mig del pati de la casa sacerdotal. En aquest pati hi ha altres arbres que apareixen en aquest catàleg, però aquest és el de més presència. També hi ha arbres fruiters, i una part del jardí està ocupada per un hort.

• **Comentaris:**

Aquest esplèndid castanyer destaca per una gran capçada molt ben desenvolupada que és del tot visible des del carrer (aparcament municipal de Casa Caritat) tal i com s'observa a la fotografia que tenim a continuació.

És visualment fàcil adonar-se que aquest és l'arbre de més rellevància i més estimat del jardí perquè sota seu s'hi ha disposat uns bancs i l'estàtua d'una mare de Déu. És al voltant d'aquest arbre, on les monges que tenen cura de la casa van a resar en el seu temps de lleure.

La Casa Sacerdotal està situada a l'antic molí d'en Prat, va ser construïda l'any 1845 i és d'estil eclèctic. Els arbres del jardí podrien haver estat plantats en aquell moment fet que donaria una edat pel castanyer d'índies de 164 anys que no és gens menyspreable per aquesta espècie al nostre país. L'arbre ja mostra l'aspecte d'un exemplar més o menys envellit.

El jardí d'aquest edifici té força presència des de l'aparcament i això augmenta la popularitat d'aquests arbres. A aquest fet s'afegeix que no es tracta d'un espai privat de les mateixes característiques que el jardí d'un particular si no

que forma part d'un equipament que utilitzen els religiosos i per tant es multiplica l'ús d'aquest espai i la importància del seu conjunt d'arbres.

6. Arbre de l'amor de Proquimia

Nom popular més estès: Arbre de l'amor

Nom científic: Cercis siliquastrum

Família: Fabàcies

• Ubicació

Dins el pàrquing de la fàbrica Proquimia, situada a la part oest de la ciutat en una zona industrial actualment envoltada de zones residencials.

UTM x,y: 437310,4642240

• Raons de catalogació

Les dimensions i l'atractiu del seu port.

• Dades de l'arbre

Alçada: 5-6m

Volta de soca: -

Capçada: 11m

Alçada de la primera ramificació: -

Nombre de branques a la primera ramificació: -

• Condicions de l'entorn

Es troba situat en una cantonada del pàrquing de Proquimia. El indret està en un estat lamentable a causa de totes les andròmines que hi ha escampades.

• Comentaris:

El seu estat de salut no és òptim. Les fulles semblen afectades per alguna malura, probablement algun fong. Caldria però fer un estudi fitosanitari de l'arbre i determinar si les condicions de l'entorn estan afectant el seu estat vital.

Aquest arbre també s'anomena arbre de Judes, ja que es creu que en aquest tipus d'arbre va ser el que es va penjar Judes. És típic de les regions mediterrànies. Els seus fulls són astringents i les seves flors tot i que una mica picants també són comestibles.

A causa de l'estat de deixadesa del pàrquing l'arbre perd molta presència i no llueix gaire.

Aquest exemplar té un característic port arbustiu tal com acostuma a passar en el seu territori originari. Creiem que ha de tenir una única soca enterrada comuna del que han brotat múltiples tanys formant una única capçada. Es tracta per tant d'una espècie que considerem un arbre per les dimensions i per això es considera en aquest catàleg però que hauria de ser considerat un arbust pel seu port. Un cas semblant és el que passa dins de la nostra flora amb l'avellaner.

Relació dels arbres catalogats en l'àmbit rural i forestal

1. Roure del Botei
2. Alzina del Botei
3. Roure de Sobrebosc
4. Pi del Pujolar
5. Roure del Pujolar
6. Roures de la Carrera (I i II)
7. Salze del pont del Bruguer
8. Freixe del Cantarell
9. Salze de la Riera
10. Blada de la Riera
11. Salze del camí del Meder
12. Castanyer d'índies del Galí
13. Àlber de la font de la Talaia

1. Roure del Botei

Nom popular més estès: Roure martinenc

Nom científic: *Quercus pubescens*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Afores. En el camí que porta des de Sant Sebastià a la masoveria del Botei.

UTM x,y: 433232, 4641666

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 16m

Volta de Canó: 2,90m

Diàmetre: 0,92m

Volta de soca: 4,80m

Capçada: 14-15m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3

• Condicions de l'entorn

Situat a un costat del Mas del Botei. Davant d'una nau de porcs i pròxim a una bassa.

• Comentaris:

El masover de la casa recorda la presència d'aquest arbre des de sempre i afirma orgullós, i amb un cert sentiment d'estimació, que sempre ha tingut aquestes grans dimensions.

Es tracta d'un exemplar no excepcionalment gran per tractar-se d'un roure però amb un port força atractiu i una important presència des del camí. De tota manera l'edat d'aquest exemplar no baixaria segurament de 200 anys.

El roure és potser la espècie més important i popular del medi forestal del terme de Vic. Dues raons el fan molt abundant encara que el terme té en part una alçada sobre el nivell del mar on habitualment dominen els pins i les alzines. La primera raó és que les margues de la plana afavoreixen sòls més humits i la segona que la inversió tèrmica també crea unes condicions més favorables pels roures que per les alzines, arbre de caràcter més mediterrani.

En aquest catàleg els roures tenen un gran protagonisme, com es deriva d'aquesta abundància i popularitat, i el del Botei és només un dels 6 roures (i una roureda) que s'han inclòs.

2. Alzina del Botei

Nom popular més estès: Alzina

Nom científic: *Quercus ilex*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Afores de Vic. Proximitats de la masoveria del Botei. L'arbre està situat en un talús d'una feixa situada sobre el camí que va des d'aquesta casa cap a Santa Eulàlia de Riuprimer.

UTM x,y: 433268,4641718

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 2,80m

Diàmetre: 0.89m

Volta de soca: 4,50m

Capçada: 17-20m

Alçada de la primera ramificació: 3m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

L'arbre es troba situat en un tal·lus d'aproximadament un metre d'alçada que delimita una feixa no molt gran.

El tal·lus on està situat, està cobert per un herbassar d'ortigues, fet que ens indica segurament que és un espai excessivament nitrificat.

- **Comentaris:**

La seva capçada no és massa densa i algunes branques estan mortes, tot això, ens fa pensar, que tal i com correspon a una alzina de la seva edat, el seu estat vital és ja un mica deficient. Tot i això el fet que aquesta espècie tingui una gran vitalitat li pot permetre sobreviure encara molts anys.

El creixement lent d'aquesta espècie ens fa pensar que aquest exemplar pot tenir perfectament més de 300 anys d'edat.

L'alzina, que és una espècie tant abundant a Catalunya, no ho és gaire al terme de Vic i els alzinars són gairebé inexistents. Aquest fet reforça la importància de la presència d'un exemplar d'aquestes dimensions.

3. Roure de Sobrebosc

Nom popular més estès: Roure

Nom científic: *Quercus cerrioides*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Afores de Vic. A l'entrada del mas de Sobrebosc situat al nord-oest del terme.

UTM x,y: 433779, 4638048

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 13m

Volta de Canó: 2,70m

Diàmetre: 0.86m

Volta de soca: 5,50m

Capçada: 13-14m

Alçada de la primera ramificació: 3m

Nombre de branques a la primera ramificació: 1 abans en tenia 3

• Condicions de l'entorn

L'arbre es troba situat a l'entrada d'un camí d'accés a un mas abandonat.

• Comentaris:

El roure ha atrapat dos blocs de pedra grossos amb les seves arrels i això ha fet que la soca de l'arbre tingui una mida encara superior, tal i com podem veure en la foto que tenim a continuació.

Li falten dues de les tres branques principals fet que fa que la seva capçada quedi molt reduïda i l'arbre perdi una part del seu atractiu.

Aquest tipus de roure és considera un híbrid entre dues espècies *Quercus humilis* i *Quercus faginea* presentant caràcters de les dues.

A l'entorn del mas de Sobrebosc i la torre de l'antiga teuleria trobem alguns peus de roure també destacables. Com a curiositat relacionada amb aquest edifici comentar que en l'arxiu de Vic només està registrada l'activitat agrícola i no hi figura la fabricació de teules, segurament per que aquesta no era una activitat declarada. L'aïllament d'aquest mas en un territori eminentment forestal segur que va ajudar al desenvolupament d'amagat d'aquesta activitat.

La ubicació en el inici del camí d'accés a aquest conjunt patrimonial i enmig de la zona forestal segurament més atractiva del terme atorga a aquest exemplar una popularitat potencial que avui encara no té.

4. Pi del Pujolar

Nom popular més estès: Pi pinyer

Nom científic: *Pinus Pinea*

Família: Pinàcies

• Ubicació

Afores de Sentfores. Entre uns camps de conreu i el camí que va cap al Pujolar.

UTM x,y: 435961,4640135

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 18m

Volta de Canó: 2,80m

Diàmetre: 0,89m

Volta de soca: 3,10m

Capçada: Només li resten les branques d'un sol cantó

Alçada de la primera ramificació: mes de 10m

• Condicions de l'entorn

El pi es troba situat a l'extrem oest de la pineda del Pujolar i al costat del roure del Pujolar (ambdós catalogats), tocant ja a un camp de blat.

• Comentaris

El seu estat de salut no sembla òptim. A més li falten les branques d'un cantó fet que fa que la seva capçada redueixi molt el volum que en realitat li pertocaria tenir. El seu tronc es troba parcialment recobert d'heura. L'arbre està

inclinat cap al sud, com molts dels pins d'aquesta zona segurament al predomini dels vents del nord.

L'eliminació de l'heura i un sanejament de la capçada, retirant alguna branca morta, millorarien molt tant l'aspecte com segurament la supervivència de l'exemplar.

5. Roure del Pujolar

Nom popular més estès: Roure martinenc

Nom científic: *Quercus humilis*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Afores de la Guixa. Entre uns camps de conreu i el camí que va cap al Pujolar.

UTM x,y: 435961,4640135

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 15m

Volta de Canó: 3,50m

Diàmetre: 1,11m

Volta de soca: 4,60m

Capçada: 15m

Alçada de la primera ramificació: 6m

Nombre de branques a la primera ramificació: 2

• Condicions de l'entorn

El roure es troba situat a l'extrem oest de la pineda del Pujolar (també catalogada). Molt proper a un petit camp de conreu.

• Comentaris:

És tracta d'un exemplar de grans mides, que no sembla que es trobi en un estat òptim de salut. Aproximadament més de la meitat del arbre es troba recobert d'una gran heura que li fa perdre una mica de presència. També

podem veure que té algunes branques mortes i una densitat foliar una mica disminuïda.

Aquest gran exemplar no és gaire conegut ja queda ocult des de molts punts per la Pineda del Pujolar. Si no fos així seria un exemplar molt popular ja que les seves dimensions només són superades al terme de Vic pel monumental roure de la Carrera II i la seva edat deu superar clarament els 300 anys.

Aquests exemplars que en l'actualitat es troben més o menys aïllats entre camps de conreu van ser indultats en la rompuda del terreny possiblement per que ja eren de major mida que la resta dels que hi conformaven el bosc. La tipologia de la capçada d'aquest exemplar sembla indicar-nos que en un passat no molt remot l'exemplar creixia en un bosc i no de forma aïllada. Un cas contrari seria el roure de la Carrera II que sembla haver crescut ja aïllat donada la seva ampla capçada.

6. Roure de la Carrera I i II

Nom popular més estès: Roure martinenc

Nom científic: *Quercus humilis*

Família: Fagàcies

• Ubicació

Afores del veïnat de Sentfores. Dins de la propietat de la masia de la Carrera

UTM x,y: 435186, 4638673

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port i el testimoni del passat forestal.

• Dades de l'arbre

Alçada: 12m/ 20m

Volta de Canó: 3,80m (a 0,30m)/ 4,45m

Diàmetre: 1,21m/ 1,42m

Volta de soca: 4,20m/ 7m

Capçada: 20m/ 25-30m

Alçada de la primera ramificació: 1,50m/ 2m

Nombre de branques a la primera ramificació: 3 (tot i que una està trencada)/ 3(també falta una)

*Les primeres dades corresponen al roure més pròxim a la masia de la Carrera i les segones del més llunyà.

• Condicions de l'entorn

Aquests dos monumentals arbres es troben situats en un camí que arrenca de la Carrera i que queda tallat poc després.

• Comentaris

Es tracta de dos arbres catalogats com Arbres Monumentals de Catalunya des de l'any 1987. El que es troba més al nord gaudeix d'un aparent bon estat de salut. Per contra el segon exemplar, més pròxim a la casa, està malalt de mort. Els propietaris de la casa ja li han tingut d'amputar una de les branques, fet que permet veure el tronc buit. Tot hi que l'han estat aplicant un tractament no sembla presentar una millora evident en el seu estat vital.

En una entrevista que va fer el diari osonenc "el 9 nou" l'estiu de l'any 2006 a la propietària Imma Postius aquesta afirmava que els dos roures mai havien rebut un tracte gaire especial per part dels masovers de la casa. Antigament estaven envoltats de camps i arbres fruiters i en canvi en l'actualitat estan al costat del tancat per als vedells. Tocant a aquest tancat també podem trobar alguns aurons entre els que destaca un peu molt proper al roure de la Carrera (I).

El roure de la Carrera II és amb diferència l'arbre singular de major valor al municipi de Vic. Les dimensions del roure així com un valor estètic important amb un port notablement atractiu el converteixen en un dels roures més notables del país juntament amb d'altres de la comarca d'Osona com el de la Senyora de Sant Boi del Lluçanès o el del Bac de Collsacabra. Segurament aquest exemplar supera de llarg els 400 anys d'edat.

7. Salze del Pont del Bruguer

Nom popular més estès: Salze

Nom científic: *Salix alba*

Família: Salicàcies

• Ubicació

Afores de vic. Sota el Pont del Bruguer tocant a la llera del riu Gurri.

UTM x,y: 440113, 4643470

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació

• Dades de l'arbre

Alçada: 12m

Volta de Canó: 3,85m

Diàmetre: 1,22m

Volta de soca: 4,20m

Capçada: 11-12m

Alçada de la primera ramificació:

Nombre de branques a la primera ramificació: 3 (en l'actualitat només en resten 2)

• Condicions de l'entorn

Està situat sobre el talús de la ribera del riu Gurri al seu pas per sota de l'antic pont del Bruguer.

• Comentaris

Aquest exemplar de salze en l'actualitat no té unes mides molt destacables pel que fa a la capçada ja que, a causa de la seva avançada edat, a perdut part del

seu antic magnífic port. Si incloguéssim les branques mortes hauríem de dir que la seva alçada assoleix fins als 15 m aproximadament. El mateix passaria amb la capçada si no hagués perdut una de les branques principals.

Una de les branques que li resten en bon estat cobreix un tram del pont, donant ombra a aquest magnífic element medieval d'estil gòtic. Precisament la presència tocant a l'arbre d'un element catalogat com a Patrimoni Nacional com el Pont del Bruguer, reforça la popularitat de l'arbre. De totes maneres el creixement relativament ràpid d'aquesta espècie i la fertilitat dels terrenys de ribera no ens poden assegurar si l'arbre supera de gaire el centenar d'anys. Tot i això segur que l'arbre ha estat testimoni de molts fets històrics ja que el pont ha estat un punt fonamental del camí de Vic a les Guilleries des del 1434 en que es va concloure la seva construcció (com anècdota afegir que es va iniciar el 1348 i que es va interrompre per la pesta negra).

En l'actualitat el pont encara té un ús important per que hi travessa per sobre el GR151 fet que pot donar una popularitat potencial a aquest exemplar de salze de dimensions notables.

8. Freixe del Cantarell

Nom popular més estès: Freixe de fulla gran

Nom científic: Fraxinus excelsior

Família: Oleàcies

• Ubicació

Afores de vic. Dins de la roureda del Cantarell, entre exemplars de roures de mida semblant. La roureda està situada entre el mas Cantarell i la teuleria del Raurell.

UTM x,y: 440498, 4643299

• Raons de catalogació

Les dimensions i el desenvolupament del seu port

• Dades de l'arbre

Alçada: 21m

Volta de Canó: 2,30m

Diàmetre: 0,73m

Volta de soca: 3,30m

Capçada: 17-19m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: ramificacions laterals.

• Condicions de l'entorn

L'arbre està ubicat dins d'un bosc de roures, que no seria exactament el seu hàbitat natural. Tot i la proximitat del torrent el freixe està massa lluny de la ribera d'aquest. El indret ha esdevingut força adient pel desenvolupament d'aquesta espècie ja que el terreny es prou fèrtil i les capçades dels roures

també ajuden a mantenir unes condicions d'humitat superiors en el seu sotabosc.

• **Comentaris:**

Es tracta d'un bonic exemplar de freixe de fulla gran situat a l'interior d'una monumental roureda, fet que encara li atorga major interès, tot i que té el perill de passar desapercebut al mig dels grans arbres que el rodegen. Es tracta del freixe amb port natural més gran i amb un port més atractiu que hem trobat al terme. Tot i això aquest peu podria superar de poc el centenar d'anys.

Els freixes són molt utilitzats en l'alimentació de bestiar. Possiblement aquest va ser plantat per aquest motiu ja que aquesta roureda té un intens ús ramader. Durant una determinada època de l'any tanquen les vaques del mas per tal que mengin del sotabosc, estiguin a tocar del mas, restin resguardades i gaudeixin d'ombra.

En la mateixa roureda podem veure alguns peus joves de freixe plantats recentment segurament per l'ús farratger de les seves fulles que poden ser un complement alimentari pel bestiar.

9. Salze de la Riera

Nom popular més estès: Salze blanc

Nom científic: *Salix alba*

Família: Salicàcies

• Ubicació

Afores de vic. Riba esquerra del bosc de ribera del Mèder. A la banda dreta de la carretera que va de la Guixa a Santa Eulàlia de Riuprimer.

UTM x,y: 435022, 4640580

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni de la vegetació de ribera

• Dades de l'arbre

Alçada: 22m

Volta de Canó: 2,80m (a 0,80m)

Diàmetre: 0,89m

Volta de soca: 3,40m

Capçada: aproximadament 12m però molt irregular i de difícil accés fet que impedeix mesurar-lo correctament

Alçada de la primera ramificació: 1,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 1 ramificació lateral

• Condicions de l'entorn

L'arbre es troba situat en la riba esquerra del Meder, molt a prop de la llera del riu. Al voltant de l'arbre el sotabosc deu haver estat força remenat per que en comptes de les espècies característiques de la vegetació de ribera tenim un exuberant ortigar.

- **Comentaris:**

Aquest salze està dins del domini públic hidràulic i tocant a terrenys propietat del mas de la Riera.

El propietari actual, amb gran sensibilitat pels arbres, va ser qui precisament ens va alertar molt amablement de la presència de diversos exemplars de grans dimensions a la seva finca.

Aquest exemplar té un tronc de dimensions inferiors a alguns exemplars tant del Gurri com del Meder però té una alçada força destacable més habitual en altres arbres de ribera com els àlbers, els pollancrelles o fins i tot els freixes que en un salze blanc.

10. Blada de la Riera

Nom popular més estès: Blada

Nom científic: *Acer opalus* subsp. *opalus*

Família: Aceràcies

• Ubicació

Afores de Vic. En el camí fluvial del Mèder en el seu pas entre la Guixa i Santa Eulàlia de Riuprimer.

UTM x,y: 434586, 4640613

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni del passat forestal

• Dades de l'arbre

Alçada: 14m

Volta de Canó: 1,45m

Diàmetre: 0,46m

Volta de soca: 2,75m

Capçada: 13m

Alçada de la primera ramificació: 2,50m

Nombre de branques a la primera ramificació: 4

• Condicions de l'entorn

L'exemplar és troba molt pròxim al riu Mèder, aproximadament a uns 10 metres de la llera. Es troba en un camí d'accés fins la llera del riu. Al peu de l'arbre hi ha un motor amb un petit cobert que desmereix l'entorn. El motor està lligat amb una cadena al tronc, tot i que sembla que s'ha fet amb una certa cura i sense afectar l'arbre.

• **Comentaris:**

Aquesta blada segurament ha pogut créixer amb gran rapidesa gràcies a què no li deu haver mancat l'aigua donada la proximitat al riu.

Tenint en conte que com a molt aquesta espècie arriba a assolir uns 15 metres podem afirmar que es tracta d'un exemplar de dimensions notables.

Aquesta espècie acostuma a viure normalment a les rouredes de roure martinenc o en altres boscos caducifolis. En el terme de Vic l'hem trobat més aviat associada als bosquetons de ribera, sobretot de torrents poc permanents i en sots profunds.

Segurament és més escassa actualment del que havia estat en el passat per que com passa a tot arreu és un arbre valorat en el món de l'ebenisteria i on hi hagut una explotació forestal continuada s'ha tallat selectivament.

11. Salze del camí del Mèder

Nom popular més estès: Salze blanc

Nom científic: *Salix alba*

Família: Salicàcies

• Ubicació

Afores de Vic. En el camí fluvial del Mèder, entre Santa Eulàlia de Riuprimer i la Guixa. A la riba dreta.

UTM x,y: 435364, 4640755

• Raons de catalogació

Les dimensions i el testimoni de la vegetació de ribera.

• Dades de l'arbre

Alçada: 13m

Volta de Canó: 3,20m

Diàmetre: 1,02m

Alçada de la primera ramificació: 3m

Nombre de branques a la primera ramificació: 1 ramificació lateral

• Condicions de l'entorn

El peu de l'arbre està molt a prop de la llera del riu rodejat per vegetació aquàtica entre els que destaquen un bon nombre del peus de canyís.

Aquest exemplar és bastant inaccessible però prou visible des del camí de sirga que ressegueix el Mèder per la banda esquerra.

• Comentaris:

És un arbre de creixement ràpid fet que fa que tot i tenir més de 3 metres de volta de canó l'arbre pugui no arribar a ser centenari. De tota manera es tracta

d'un dels peus de bona mida que resten d'aquesta espècie, tradicionalment tan abundants als rius de la plana de Vic.

En el catàleg principal hem inclòs dos salzes més. El primer és el de la Riera situat només uns centenars de metres aigües amunt i que té un port diferent destacant en aquest cas per l'alçada. El segon és el del pont del Bruguer que és més semblant a aquest exemplar encara que té un valor superior per la ubicació al mateix costat d'un element patrimonial tan destacable com aquest pont medieval.

12. Castanyer d'índies del Galí

Nom popular més estès: Castanyer d'índies

Nom popular osonenc: Castanyer bord

Nom científic: Aesculus hippocastanum

Família: Sapindàcies

• Ubicació

Afores, de Vic. Al costat de l'entrada del mas del Galí, tocant a un camí públic pel que passa un PR que va fins a Sant Sebastià.

UTM x,y: 434513, 4642583

• Raons de catalogació

Les dimensions, l'atractiu del port i la popularitat per la ubicació.

• Dades de l'arbre

Alçada: 17m

Volta de Canó: 2,10m

Diàmetre: 0,67m

Volta de soca: 3m

Capçada: 11-12m

Alçada de la primera ramificació: 4m

Nombre de branques a la primera ramificació: ramificacions laterals

• Condicions de l'entorn

Es troba en un petit talús que separa el camí del torrent de Sant Joan del Galí.

• Comentaris:

Aquest castanyer té una capçada molt ben conformada. En l'actualitat presenta un estat de salut que sembla òptim i una densitat foliar remarcable.

El marge de ribera on es troba està parcialment enjardinat, però encara conserva alguns arbres autòctons de ribera, com algun àlber i diversos freixes destacables. Un parell d'aquests freixes (els que estan més pròxims al pont), voregen els 2m de volta de canó i freqüen els 20m d'alçada.

Al terme de Vic aquesta espècie ha estat força plantada ja que la seva ombra densa és molt apreciada. Hem detectat que a nivell local, i també en molts altres racons de Catalunya, molta gent el confon amb el castanyer veritable.

Aquest arbre té com a valor afegit formar part del magnífic conjunt patrimonial de la masia, la seva torre defensiva i l'església de Sant Joan del Galí d'origen romànic.

13. Àlber de la font de la Talaia

Nom popular més estès: Àlber

Nom popular osonenc: Alba

Nom científic: *Populus alba*

Família: Salicàcies

• Ubicació

Afores de vic. Pròxim al veïnat de Sentfores, uns 7 metres per sobre de la font de la Talaia.

UTM x,y: 436349, 4641415

• Raons de catalogació

Les dimensions i la popularitat per la ubicació.

• Dades de l'arbre

Alçada: 20m

Volta de Canó: 2,70m

Diàmetre: 0,86m

Volta de soca: 4,05m

Capçada: 11-12m

Alçada de la primera ramificació: ramificacions laterals a uns 6m.

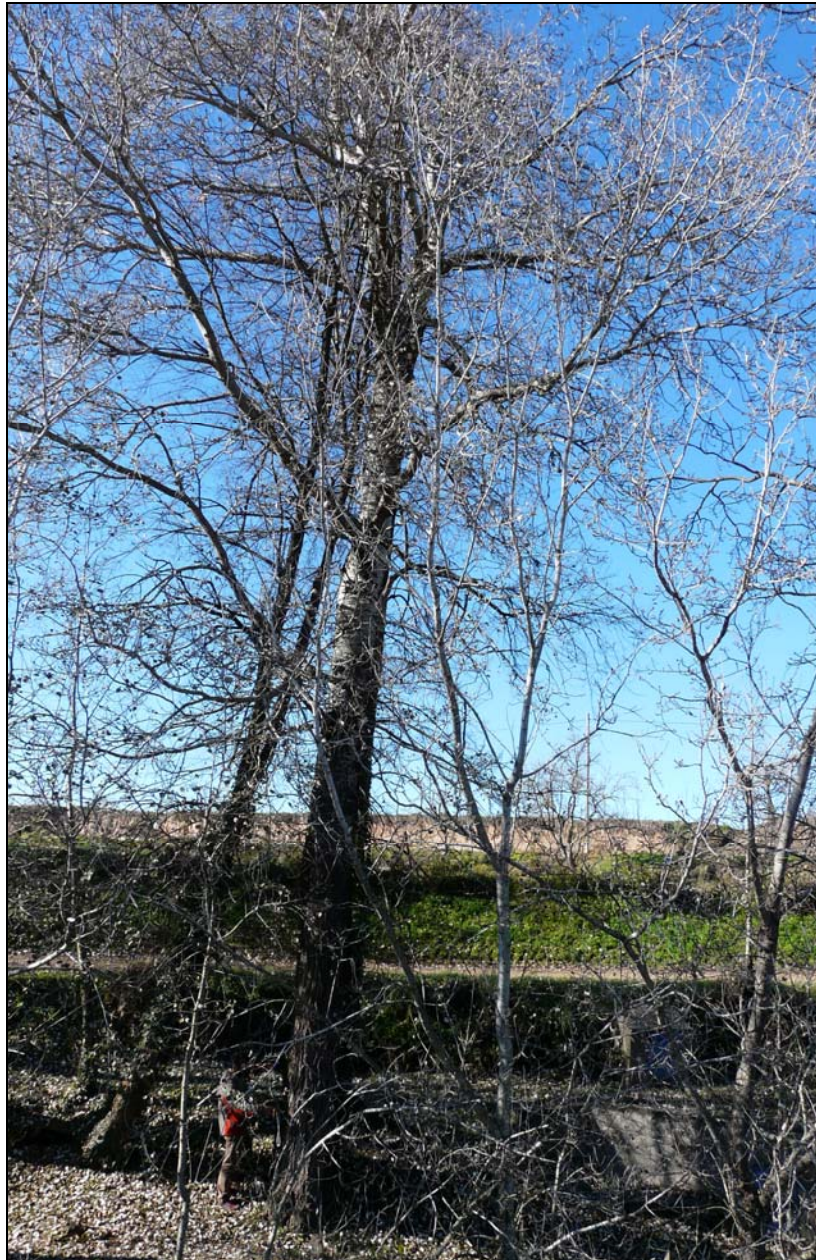
• Condicions de l'entorn

L'arbre forma part del petit bosc de ribera que conserva el riu Mèder al seu pas per la finca de la Talaia, pròxima a la Guixa.

Té un parell de peus d'arbres més petits mig recolzats en el seu tronc que potser convindria eliminar.

- **Comentaris:**

Aquest àlber no llueix molt. Hom no veu la seva veritable envergadura fins que es situa al seu costat. Això es deu a que al seu costat hi ha tot d'arbres que el tapen. Inclús un om recolza part del seu tronc principal sobre el seu, traient-li molt atractiu.

A uns pocs metres de l'arbre en qüestió es pot veure la font de la Talaia, d'aigua no potable. Segurament en un passat no molt llunyà la gent a l'estiu havia gaudit de l'ombra d'aquest gran àlber en fontades a l'hora de berenar.

Relació de les arbredes catalogades en l'àmbit rural i forestal

1. Roureda del Cantarell
2. Pineda del Pujolar

1. Roureda del Cantarell

Nom popular de l'espècie principal: Roure Martinenc

Nom científic de l'espècie principal: *Quercus pubescens*

Altres espècies presents: freixes, àlbers

• Ubicació

Afores de Vic. Darrera de la masia anomenada el Cantarell, prop del camí fluvial del Mèder.

UTM: x,y:440498,4043299

• Raons de catalogació

Les dimensions, el desenvolupament del seu port i el testimoni del passat forestal

• Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 17-25m.

Volta de canó dels exemplars: Uns 50 exemplars fan més de 2m, dels quals 12 arriben als 3m.

Volta de soca dels exemplars: 2-3m

• Condicions de l'entorn

Es troba formant part d'un bosc natural que hi ha darrera del Cantarell. Aquesta arbreda va resseguir el petit torrent de Sant Martí.

Actualment l'arbreda es pot considerar una devesa ja que durant una època de l'any el bestiar hi pastura el sotabosc fet que provoca que no hi trobem les espècies típiques que acompanyen als roures.

•Comentaris

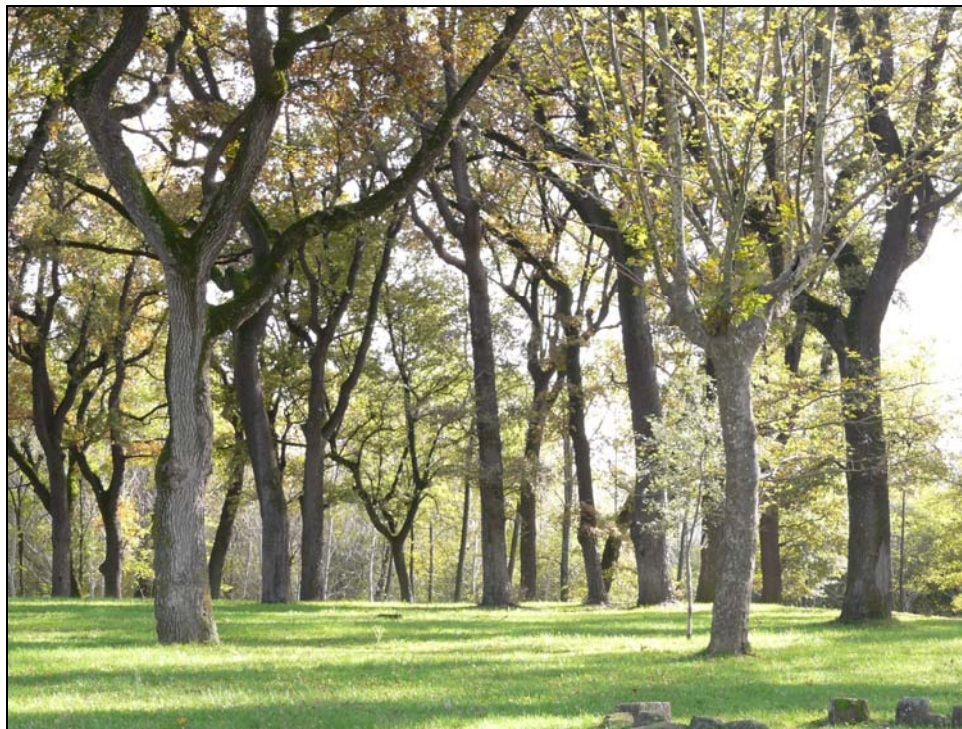
Aquesta fabulosa roureda, ocupa aproximadament una hectàrea i mitja de terreny.

Als mesos d'estiu pasturen el bestiar boví del mas Cantarell. Això provoca que la roureda estigui encerclada per un filat i a més que sota els arbres creixi herba.

Alguns dels roures que observem en aquest indret ja serien catalogables per ells sols, tan per la seva increïble alçada com per la seva volta de canó.

Encara que les rouredes haurien d'abundar al terme municipal de Vic, aquestes han quedat restringides a zones no aptes per la agricultura, com són les de fort pendent, de difícil accés o les planes d'inundació dels cursos d'aigua.

Aquesta roureda és l'arbreda més important del municipi i podria arribar a tenir un valor com a mínim comarcal.

2.Pineda del Pujolar

Nom popular de l'espècie principal: Pi pinyer

Nom científic de l'espècie principal: Pinus pinea

Altres espècies presents: Roure

•Ubicació

Afores de Sentfores. Entre uns camps de conreu i el camí d'accés al Pujolar.

UTM: x,y:435961,4640135

• Raons de catalogació

Les dimensions i el valor de testimoni rural

•Dades de l'arbreda

Alçada mitjana: 17m

Volta de canó dels exemplars: De 1,40 a 1,60m (alguns més de 2,00m)

• Condicions de l'entorn

Es troben situats prop d'una zona agrícola en una feixa que queda per sota el Mas del Pujolar.

•Comentaris

Tot i que el terreny on estan situats no és molt gran hi ha una gran densitat, concentrant aproximadament uns 200 exemplars, i això provoca que no arribi massa llum al sòl i el sotabosc sigui escàs.

La gran majoria d'arbres es troben en un estat de salut aparentment bo però hi ha algun exemplar foradat per picots i algun arbre mort.

Molts dels exemplars estan inclinats cap el cantó sud segurament a causa del predomini del vent del nord.

Sembla que antigament molts masos plantaven una pineda de pi pinyer com a dot per a la pubilla de la casa. Aquesta pineda és un dels exemples que ens resten d'aquesta tradició forestal.

Capítol 5. Valoració dels exemplars

Arbres dels espais públics dels nuclis urbans

Nom de l'arbre	Categoria de l'arbre	Paràmetre més remarcables	Raó fonamental de la catalogació
Roure de les escoles de la Guixa	Notable	Volta de canó: 2,85 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Ginkgo del parc Jaume Balmes (I)	Localment destacable	Volta de canó: 1,65 m	<i>Popularitat per l'emplaçament i per l'atractiu de l'espècie</i>
Ginkgo del parc Jaume Balmes (II)	Localment destacable	Volta de canó: 1,40 m	<i>Popularitat per l'emplaçament i per l'atractiu de l'espècie</i>
Til·ler del Mas d'en Bigues	Localment destacable	Volta de canó: 1,90 m Capçada: 14-15 m	<i>Popularitat potencial pel port atractiu i per l'emplaçament</i>
Teix del claustre de sant Domènec	Localment destacable	Volta de canó: 1,60 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Cedre de santa Teresa	Notable	Volta de canó: 2,20 m Capçada: 15-20 m	<i>Dimensions (diàmetre de la capçada) i popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Morera del barri del Montseny	Localment destacable	Volta de canó: 1,85 m Capçada: 14-16 m	<i>Popularitat contrastada pel port atractiu</i>
Desmai del barri del Montseny	Localment destacable	Volta de canó: 1,85 m	<i>Popularitat contrastada pel port atractiu</i>
Xiprer del cementiri de la Guixa	Localment destacable	Volta de canó: 1,65 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament i pel port atractiu</i>
Morera de la plaça Mastrot	Localment destacable	Volta de canó: 1,40 m Capçada: 16-18 m	<i>Popularitat potencial per l'emplaçament i pel port atractiu</i>
Saüc del camí fluvial del Gurri	Localment destacable	Volta de soca: 2,40 m	<i>Dimensions (gruix de la soca) i popularitat potencial per l'emplaçament</i>
Plàtan de la font de sant Pere	Localment destacable	Volta de canó: 2,30 m Alçada: 18 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Freixe de la Guixa	Localment destacable	Volta de canó: 1,60 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Til·ler de ca l'Abel	Localment destacable	Volta de canó: 1,45 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament i pel port atractiu</i>
Prunera del Puig dels Jueus	Localment destacable	Volta de soca: 2,20 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Cedre de la plaça de l'Estació	Localment destacable	Volta de canó: 1,70 m	<i>Popularitat contrastada per l'emplaçament</i>
Cedre de l'Hospital de la santa Creu	Localment destacable	Volta de canó: 1,25 m	<i>Popularitat contrastada per l'antic emplaçament</i>
Roure Xiprer de can Tortadès	Localment destacable	Volta de canó: 0,50 m	<i>Curiositat de l'espècie</i>

Cedre de Serratosa	Localment destacable	Volta de canó: 2,10 m Alçada: 19 m	<i>Dimensions i popularitat potencial per l'emplaçament</i>
--------------------	----------------------	---------------------------------------	---

Arbredes dels espais públics dels nuclis urbans

Nom de l'arbreda	Categoria de l'arbreda	Raó fonamental de la catalogació
Plàtans del parc Jaume Balmes	Localment destacable	La ubicació en un dels parcs públics de major atractiu del casc urbà de Vic.
Plàtans del Prat	Notable	Les dimensions notables i la ubicació en espai popular de la vora del riu Meder com és la zona coneguda com el Prat.
Plàtans de la Divina Pastora	Localment destacable	L'atractiu del conjunt amb exemplars notables d'una mida similar que delimiten aquesta plaça i ajuden a fer de l'espai un indret agradable.
Plàtans de la crta. de Barcelona	Localment destacable	El valor històric que ens recorda les fileres d'arbres que a dècades resseguien totes les carreteres d'accés al nucli urbà de Vic.
Xiprers del cementiri de Vic	Localment destacable	El valor simbòlic del conjunt d'aquests arbres que es van plantar al cementiri per ajudar als difunts a fer el trànsit cap al cel.
Castanyers d'índies de la font de sant Pere	Localment destacable	L'atractiu potencial d'un espai periurbà amb una antiga font. El valor històric d'aquest indret de major popularitat en el passat.
Arços del Puig dels Jueus	Localment destacable	Les relatives bones dimensions d'un grup d'exemplars d'una espècie que moltes vegades no supera el port arbustiu.
Magnòlies de l'antic Hospital de la santa Creu	Localment destacable	L'atractiu del conjunt que guarneix aquest pati interior del que és actualment encara un espai amb ús d'equipament.

Arbres dels jardins i espais privats

Nom de l'arbre	Categoria de l'arbre	Paràmetre més remarcables	Raó fonamental de la catalogació
Maclura del Pujolar	Monumental d'interès nacional	Volta de soca: 3,00 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i raresa de l'espècie</i>
Teix de la Casa Sacerdotal	Notable	Volta de canó: 2,00 m	<i>Dimensions i popularitat pel seu valor simbòlic</i>
Freixe de la Torre d'en Bru	Notable	Volta de canó: 2,60 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i popularitat pel seu emplaçament</i>
Teix de l'Escorial	Notable	Volta de soca: 3,80 m Volta de canó: 2,00 m	<i>Popularitat pel seu emplaçament, pel seu port atractiu i pel seu valor simbòlic</i>
Castanyer d'índies de	Notable	Volta de canó: 2,35 m	<i>Dimensions i popularitat pel seu port atractiu</i>

la Casa Sacerdotal			
Arbre de l'amor de Proquímia	Localment destacable	-	<i>Dimensions (capçada) i popularitat pel seu emplaçament</i>

Arbres de l'àmbit rural i forestal

Nom de l'arbre	Categoria de l'arbre	Paràmetre més destacables	Raó fonamental de la catalogació
Roure del Botei	Notable	Volta de canó: 2,90 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i popularitat potencial pel port atractiu</i>
Alzina del Botei	Notable	Volta de canó: 2,80 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Roure de Sobrebosc	Localment destacable	Volta de canó: 2,70 m	<i>Popularitat potencial per l'emplaçament</i>
Pi del Pujolar	Notable	Volta de canó: 2,80 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Roure del Pujolar	Monumental d'interès local	Volta de canó: 3,50 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i popularitat potencial pel port atractiu</i>
Roure de la Carrera (I)	Monumental d'interès local	Volta de soca: 4,20 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Roure de la Carrera (II)	Monumental d'interès nacional	Volta de canó: 4,45 m Volta de soca: 7,00 m Capçada: 25-30 m	<i>Dimensions (gruix del tronc i capçada) i popularitat contrastada pel port atractiu</i>
Salze del pont del Bruguer	Monumental d'interès local	Volta de soca: 4,20 m	<i>Dimensions (gruix del tronc) i popularitat potencial per l'emplaçament</i>
Freixe del Cantarell	Notable	Alçada: 21 m	<i>Dimensions (alçada)</i>
Salze de la Riera	Notable	Alçada: 22 m	<i>Dimensions (alçada)</i>
Blada de la Riera	Localment destacable	Volta de canó: 1,45 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Salze del camí del Meder	Notable	Volta de canó: 3,20 m	<i>Dimensions (gruix del tronc)</i>
Castanyer d'índies del Galí	Notable	Volta de canó: 2,10 m	<i>Popularitat potencial per l'emplaçament i pel port atractiu</i>
Àlber de la font de la Talaia	Localment destacable	Volta de canó: 2,70 m Alçada: 20 m	<i>Popularitat potencial per l'emplaçament</i>

Arbredes de l'àmbit rural i forestal

Nom de l'arbreda	Categoria de l'arbreda	Raó fonamental de la catalogació
------------------	------------------------	----------------------------------

Roureda del Cantarell	Monumental d'interès nacional	<i>La mida espectacular, tant pel que fa a l'alçada com a la volta de canó, d'un bon nombre de roures que conformen l'arbreda.</i>
Pineda del Pujolar	Localment destacable	<i>La bona mida d'un bon nombre d'exemplars i el valor simbòlic d'aquestes pinedes que es plantaven en els grans masos del terme.</i>

Capítol 6. Altres arbres i arbredes d'interès

Alguns arbres de l'àmbit d'aquest treball destaquen únicament per un dels criteris esmentats al capítol 2, tenen alguna curiositat que els singularitza, tenen un estat vital que ja no aconsella la seva protecció o fins i tot ja només hi són en la nostra memòria. Tot i decidir que aquests exemplars no mereixen (o ja no poden merèixer per que ja no hi són), en el mateix grau que els anteriors, formar part del llistat principal d'arbres i arbredes singulars d'aquest catàleg creiem que cal que quedi recollit aquí el seu interès.

No són arbres que necessitin una protecció especial però si convé reconèixer el seu valor i poden acabar complementant per exemple una possible ruta divulgativa dels arbres de Vic.

Som conscients que aquest és un llistat incomplet però en tot cas forma part del resultat de la feina de camp que hem realitzat i ens sembla important que aquesta informació, encara que parcial, no es perdi.

Arbres i arbredes notables amb un estat vital deficient

Roure vell de la teuleria de Sobrebosc

Exemplar ubicat darrera de l'antiga teuleria, de bona mida però força envellit i amb una baixa densitat foliar.

Roure de l'Armengol

Magnífic exemplar pel que fa a les dimensions, amb 3'45 m de volta de canó, que malauradament té un aspecte decrepit ja que la capçada està molt malmesa. Amb la voluntat de recuperar-ho li van tallar dues de les branques

principals. Per la conversa amb un dels fills del mas Armengol deduïm que hi ha una bona sensibilitat pels arbres i que pateixen per l'estat agonitzant d'aquest magnífic exemplar ubicat al camí d'accés a la casa. Encara es poden veure els bancs de pedra que els propietaris van instal·lar a l'ombra de l'arbre.

Àlber del Portalet

Exemplar a la riba dreta del Mèder que passa dels 2,50 m de volta de canó però que té diverses branques escapçades i el tronc força cavorcat.

Pollancre del Portalet

Exemplars de pollancre autòctons a la riba dreta del Mèder entre els que destaca un de quasi 3,50 metres de volta de canó i 20 metres d'alçada, dimensions que per un pollancre tampoc són gaire excepcionals. Tots ells força envellits i amb algunes branques trencades que desdibuixen el seu port.

Robínia del Parc Antoni Rovira i Virgili

Exemplar molt envellit d'una bona mida, amb una volta de canó de 2,20 metres. Es tracta, però, d'una espècie invasora de les riberes dels nostres rius que convindria eliminar per la competència que estableix amb les amenaçades espècies autòctones riberenques.

Robínia de l'escola Guillem de Montrodon

Vell exemplar amb la capçada massa reduïda i en un estat de salut precari però que destaca per la seva ubicació en una de les entrades al recinte escolar.

Roures cremats de la Guixa

Parella de roures que devien tenir una bona mida i que actualment es troben en un estat bastant decrepit ja que fins i tot sembla que van ser afectats per un incendi al tronc.

Sòfora de l'hospital de la Santa Creu

Exemplar de mida destacable, amb volta de canó de 1,75 metres, ubicat a prop de l'entrada actual de l'hospital de la Santa Creu, amb una capçada completament reduïda que li treu completament tot l'atractiu.

Freixes, til·lers i negundos de can Forcada

Conjunt d'arbres de l'antic jardí de can Forcada, avui espai públic. Destaquen alguns freixes per l'alçada al voltant de 20 metres però amb una capçada massa esclarissada. Pel port estan en millor estat alguns til·lers i en pitjor els negundos que estan quasi tots cavorcats.

Arbres i arbredes en la memòria

Roure del mas del Roure

Malauradament aquest roure, que potser era el més gran del terme amb 5 metres de perímetre, va desaparèixer definitivament fa relativament poc temps tal com ens va confirmar el fill de la propietària de l'Armengol, mas veí del Roure.

Pollancres de l'escola Salarich

Segons la directora d'aquest centre els arbres que destacaven era un grup de pollancres molt grans que es van haver de tallar per les al·lèrgies que produeix el borrisol a la primavera.

Desmai de l'escola Andersen (II)

Segons la directora del centre, Elisabet Rosell, el desmai que hem catalogat estava acompanyat d'un altre potser encara més gran que es va haver de tallar pels problemes que estaven suposant les arrels. Encara es conserva la soca de l'arbre al costat de la font.

Castanyer d'Índies de Serratosa

Segons la secretària de l'Escola de Música Municipal abans hi havia un castanyer d'Índies molt gros al costat del cedre catalogat al jardí de can Serratosa. Va morir per un fong.

Plàtans de la carretera de Gurb

Segons en Ramon Casanovas, veí de Vic consultat, abans hi havia una filera de plàtans molt grans a la carretera de Gurb.

Arbres i arbredes amb alguna curiositat

Roure de l'estelada

Al costat de l'església de Sant Sebastià, al turó del mateix nom, hi ha un roure de dimensions modestes però que sosté una estelada i s'aboca al millor mirador del terme de Vic. Per tant és un arbre amb un valor simbòlic important si més no per un sector dels vigatans i les vigatanes.

Figuera del Parc Jaume Balmes

Al Parc Jaume Balmes trobem una figuera d'un únic tronc perfectament retallada i amb una capçada ben curiosa encara que les seves dimensions no són gaire espectaculars.

Desmai de l'escola Andersen

Exemplar de desmai de mides destacables plantat pels alumnes que van deixar l'escola fa ja algunes dècades. La proximitat a la font del pati ha fet que en pocs anys hagi assolit unes dimensions destacables.

Freixe de l'escola Andersen

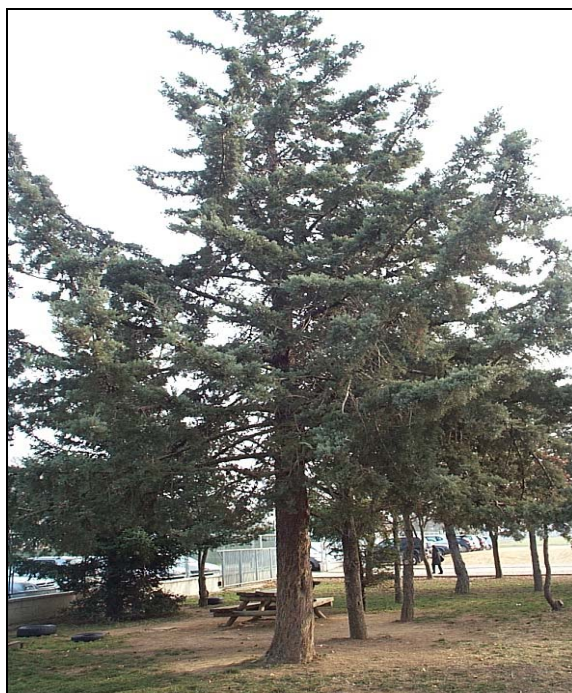
Aquesta iniciativa de fer plantar un arbre a l'escola als alumnes que marxen ajuda a mantenir el vincle emocional dels exalumnes amb el centre. Aquest freixe és un altre dels arbres destacables fruit d'aquesta iniciativa que segons la directora, Elisabet Rosell, es fa des de fa uns 30 anys.

Teix de l'església de la Trinitat

A l'entrada d'aquesta església trobem un teix de dimensions modestes, però molt ben retallat fins aconseguir una capçada força curiosa. Es tracta d'un exemplar amb un cert grau de popularitat en aquest barri pel seu atractiu. Té el valor afegit del simbolisme dels teixos que es plantaven al costat dels edificis religiosos.

Xiprer d'Arizona de l'Escola Andersen

El tercer arbre que hem volgut destacar en el pati d'aquesta escola és segons Ramon Sitjà, mestre veterà del centre, fruit també de la iniciativa abans esmentada. Ell mateix ens comenta que quan els exalumnes tornen convertit en pares de nous alumnes se senten profundament orgullosos de l'arbre que van plantar.

Altres arbres i arbredes destacables únicament per un dels criteris de catalogació

Freixe del Botei

Aquest exemplar es troba al costat del camí d'accés a la masoveria del Botei, bastant proper a un exemplar d'alzina catalogat. Es tracta d'un freixe amb una capçada ben desenvolupada i força atractiu que presenta unes mides gens desdenyables de 2'10 metres de volta de canó i 17 metres d'alçada.

Xiprers de Santa Margarida

Doble filera de xiprers que emmarquen el camí d'accés a l'ermita de Santa Margarida. Aquest conjunt es destacable pel valor simbòlic dels arbres i fins i tot pel valor estètic. Malauradament no tenen mides homogènies i al costat d'exemplars destacables de fins a quasi 3 m de volta de soca n'hi ha molts altres que no arriben a 1 m.

Auró de la Carrera

Es tracta de l'exemplar més destacable que hem trobat d'aquesta important espècie de les rouredes del municipi. L'exemplar queda desmerescut per la proximitat del monumental Roure de la Carrera II. El tronc està perillosament voltat per un filat pel bestiar que sembla que pot acabar estrangulant el tronc.

Freixes del torrent de sant Joan del Galí

En el bosc de ribera del torrent de sant Joan del Galí, justament al seu pas per davant del mas homònim, trobem diversos exemplars de freixe de fulla gran i d'àlbers de bones dimensions. Entre aquests destaquen un parell de freixes situats prop del pont que freguen els 20 metres d'alçada i els 2'00 metres de volta de canó.

Pollancre dels horts de l'aiguabarreig

Aquest gran exemplar de pollancre està situat en uns horts que trobem al costat del Gurri només uns metres per sobre de l'aiguabarreig entre aquest riu i

el Mèder. L'arbre presenta bastant més de 25 metres d'alçada i 3'30 metres de volta de canó. Per altra banda aquestes dimensions tampoc són excepcionals en aquesta tractant-se d'aquesta espècie.

Pollancreda del Molí d'en Llobet

Aquesta arbreda que trobem a la riba dreta del Gurri al costat del Molí d'en Llobet és una esplèndida filera de pollancre que assoleixen de llarg més de 20 metres. Com en el cas del salze anterior la popularitat d'aquest espai és força reduïda.

Salze del molí d'en Llobet

Aquest exemplar de salze blanc es troba a la riba esquerra del Gurri, a l'alçada del polígon industrial de les Malloles. Es tracta d'un exemplar amb una important volta de canó de 2,40 m. De tota manera passa una mica desapercebut al trobar-se dins d'un bosc de ribera i el indret tampoc és especialment popular al tractar-se d'un espai de ribera rodejat per un polígon industrial.

Pollancre del camí del Gurri

Aquest pollancre aïllat a la vora esquerra del Gurri, en el passeig fluvial del Pont de Ferro, té un port limitat per bifurcar-se a 1,50 m d'alçada encara que unes dimensions de la soca destacables. És un exemplar que pot tenir un alt grau de popularitat per la ubicació aïllat al camí fluvial.

Freixe del camí del Gurri

Donada l'escassetat d'exemplars de ribera en bon estat al llarg del camí fluvial un freixe amb una capçada ben desenvolupada, com aquest que podem trobar aïllat a la riba dreta, es pot considerar un exemplar destacable.

Altres arbres dels jardins privats destacables

Om de la Casanova del Roig

Exemplar d'om amb una capçada molt ben constituïda i que sembla força cuidat. Té una certa presència des del camí a la font de la Talaia ja que és l'únic arbre del petit jardí d'aquesta casa de les afores de la Guixa.

Cedre del Pujolar

Aquest cedre de dimensions notables es va escapçar amb motiu d'una ventada fet que evidentment va suposar un risc per aquest edifici de gran interès patrimonial. El fet que estigui escapçat li ha tret part de l'atractiu.

Magnòlia del núm. 6 del c. Francesc Camprodon

Aquest peu de magnòlia té força presència des del carrer i una capçada atractiva. Segurament es tracta d'un arbre amb un cert grau de popularitat però de dimensions relativament modestes.

Cedres del Soler Botei

Dos exemplars de cedre del jardí d'aquesta finca tenen dimensions mot destacables i es poden veure des de gran part del terme donada la seva ubicació dalt d'un turó. La negativa de la propietària a que es catalogui cap arbre del jardí no ens ha permès accedir fins als arbres i valorar si haurien de estar inclosos al llistat principal.

Pinsap del Soler Botei

Aquest exemplar està ubicat a l'entrada al jardí principal d'aquest mas i tal com comentàvem dels cedres es pot veure des de gran part del terme. Igual que en els cedres no hem pogut valorar si podia estar inclòs en el catàleg principal.

Freixe de la Caseta de Fontarnau

En aquesta finca trobem aquest bon exemplar de freixe que és bastant visible des del camí de la Miranda.

Magnòlia de la casa de Convalescència

Aquesta magnòlia té mides relativament modesta entre les que només destaca una alçada de 13 metres però té tot el protagonisme del pati d'un edifici històric com la casa de Convalescència.

Capítol 7. Les espècies d'arbres presents al municipi de Vic

Les prospeccions de camp per catalogar els arbres i arbredes singulars ens han permès recollir més informació del patrimoni arbori del municipi. Entre aquesta informació destaquem la presència i abundància de les diferents espècies d'arbres que hi apareixen de forma espontània, s'han escapat o han estat fruit de plantació en els espais rurals i urbans del municipi. No es tracta d'un estudi fet amb rigor però pot tenir un valor com a aproximació a la flora arbòria local i per tant hem decidit afegir aquesta informació en aquest capítol del catàleg. A més, és un recull parcial ja que obvia una categoria d'espècies arbòries com les espècies que estan plantades en jardins, parcs i carrers ja que l'ajuntament ja té inventariat aquest arbrat.

Tenint present això podem establir 3 categories d'espècies arbòries presents al territori objecte d'aquest catàleg:

- els arbres autòctons dels espais forestals
- els arbres de l'àmbit rural, les plantacions forestals i les espècies exòtiques escapades
- els arbres dels jardins privats

A continuació farem un llistat de les espècies observades així com, pel que fa als arbres autòctons dels espais forestals, una valoració aproximada de l'abundància detectada al municipi.

Per recollir aquesta abundància farem servir les següents abreviatures: (MA: molt abundant; A: abundant; PA: poc abundant; R: rar; SD: sense determinar).

Els arbres autòctons de l'àmbit forestal

Aquest llistat intenta ser un recull complet de la flora arbòria del municipi de Vic que pot servir com a eina de consulta per alguns aspectes de la gestió municipal mentrestant no es disposi d'un estudi de la flora local més exhaustiu.

- **Roure martinenc** (*Quercus humilis* i *Q. cerrioides*) **MA** Formant rouredes tant al pla com als turons
- **Pi roig** (*Pinus sylvestris*) **A** Formant boscos amb la pinassa i el roure als turons
- **Pinassa** (*Pinus nigra*) **A** Formant boscos amb el pi roig i el roure als turons i serres
- **Pi pinyer** (*Pinus pinea*) **A** Als vessants solells dels turons
- **Freixe de fulla gran** (*Fraxinus excelsior*) **A** Formant part del bosc de ribera com acompanyants dels àlbers
- **Àlber** (*Populus alba*) **A** Dominant en els fragments de bosc de ribera de la plana que ens resten i que podem denominar alberedes
- **Salze blanc** (*Salix alba*) **A** Formant part del bosc de ribera com acompanyants dels àlbers
- **Saüquer** (*Sambucus nigra*) **A** Formant part del sotabosc del bosc de ribera
- **Boix** (*Buxus sempervirens*) **A** Formant part del sotabosc de les rouredes
- **Arç blanc** (*Crataegus monogyna*) **A** Formant part del sotabosc de les rouredes
- **Ginebre** (*Juniperus communis*) **A** Formant part del sotabosc de les rouredes
- **Auró blanc** (*Acer campestre*) **A** Formant part de les rouredes
- **Alzina** (*Quercus ilex*) **PA** Formant alguna clapa d'alzinar al vessant solell dels turons
- **Avellaner** (*Corylus avellana*) **PA** Formant part del sotabosc del bosc de ribera
- **Pollancre** (*Populus nigra*) **PA** Formant part del bosc de ribera
- **Om** (*Ulmus minor*) **PA** Formant part del bosc de ribera
- **Blada** (*Acer opalus*) **PA** De forma aïllada als boscos de ribera
- **Vern** (*Alnus glutinosa*) **R** De forma aïllada en alguna riera del terme
- **Trèmol** (*Populus tremula*) **SD** De forma aïllada en algun bosc de ribera
- **Pi blanc** (*Pinus halepensis*) **SD** En algun vessant solell
- **Auró negre** (*Acer monspessulanum*) **R** De forma aïllada en alguna roureda
- **Moixera** (*Sorbus aria*) **R** De forma aïllada en alguna roureda
- **Servera** (*Sorbus domestica*) **SD** De forma aïllada en alguna roureda

- **Til·ler de fulla petita R** (*Tilia cordata*) De forma aïllada en alguna fondalada
- **Grèvol** (*Ilex aquifolium*) **R** De forma aïllada en alguna fondalada

Entre els arbres de les rouredes destacar, a banda del roure que és l'arbre més important del municipi, l'auró blanc. Aquesta espècie, que no forma boscos, té una presència més que destacable en molts punts del municipi sempre formant part de les rouredes encara de vegades trobem exemplars rebrotant de forma aïllada als marges dels camps, record dels boscos del passat. Tot i ser una espècie important, no s'ha pogut trobar cap exemplar mereixedor de protecció. Tot i això volem destacar la gran abundància d'exemplars de bona mida als boscos que envolten el mas de la Carrera i hem destacat un peu en aquesta finca en el capítol Altres arbres destacables del municipi.

També destaca en el terme de Vic la presència de la blada, espècie habitual dels boscos de caràcter més atlàntic, i que aquí es refugia amb una certa freqüència en els bosquets de ribera de les petites fondalades.

És rellevant també la relativa abundància del freixe de fulla gran en els boscos de ribera del terme. Hem de pensar que aquesta espècie és poc present cap a terres més meridionals i per exemple és substituïda pel freixe de fulla petita a la capçalera de la conca del Besòs ja a Osona.

Gran valor tenen alguns peus de til·ler de fulla petita (i pot ser també algun de fulla gran encara que no ho hem pogut contrastar), alguns exemplars del protegit grèvol i els sorprenentment escassos peus de vern de diverses fondalades del terme.

Els arbres més comuns de l'àmbit rural, les plantacions forestals i les espècies exòtiques escapades

La llista següent només és un recull d'alguns dels arbres que hem trobat com a mínim en diversos masos del terme o formant part de més d'una plantació

forestal. Ni de lluny es tracta d'un recull complet ja que aquest seria un objectiu poc transcendent i fora de l'abast d'aquest catàleg.

- **Plàtan** (*Platanus hybrida*)
- **Freixe de fulla gran** (*Fraxinus excelsior*)
- **Noguera** (*Pinus sylvestris*)
- **Pollancre híbrid** (*Populus* sp.)
- **Til·ler** (*Tilia* sp.)
- **Falsa acàcia** (*Robinia pseudoacacia*)
- **Morera** (*Morus nigra*)
- **Xiprer** (*Cupressus sempervirens*)
- **Lledoner** (*Celtis australis*)

Els arbres més comuns als jardins privats del municipi de Vic

Aquest llistat tampoc és exhaustiu i complet ja que caldria inventariar rigorosament els jardins i tampoc seria una informació rellevant per la gestió municipal ja que aquests arbres s'ubiquen en un àmbit estrictament privat. De tota manera ens sembla que aquesta llista pot servir per a valorar la importància d'una espècie en el municipi i per tant prioritzar les més utilitzades en la jardineria local en un hipotètic material divulgatiu sobre la flora arbòria local.

- **Plàtan** (*Platanus hybrida*)
- **Cedre de l'Atles** (*Cedrus atlantica*)
- **Castanyer d'índies** (*Aesculus hippocastanum*)
- **Magnòlia** (*Magnolia grandiflora*)
- **Teix** (*Taxus baccata*)
- **Xiprer d'Arizona** (*Cupressus arizonica*)
- **Pinsap** (*Abies pinsapo*)
- **Desmai** (*Salix babylonica*)
- **Freixe de fulla gran** (*Fraxinus excelsior*)

- **Til·ler** (*Tilia* sp.)
- **Morera blanca** (*Morus alba*)
- **Om siberià** (*Ulmus pumila*)
- **Grèvol** (*Ilex aquifolium*)
- **Mirobalà** (*Prunus cerasifera*)
- **Arbre de la vida** (*Thuja orientalis*)
- **Sòfora** (*Sophora japonica*)
- **Avet roig** (*Picea abies*)
- **Arbre de l'amor** (*Cercis siliquastrum*)
- **Negundo** (*Acer negundo*)

Capítol 8. Propostes per a la protecció i la divulgació dels arbres i arbredes catalogats

A continuació llencem una pluja d'idees, l'aplicació de les quals podria garantir la protecció dels arbres i arbredes recollits en aquest catàleg i ajudar a la difusió dels valors culturals del patrimoni arbori del municipi.

• Propostes per a la protecció

Sol·licitar la declaració d'Arbres i Arbredes de Interès Local (o monumentals quan s'escau) dels exemplars més notables del municipi

Diversos exemplars del municipi que destaquen per les seves dimensions es podrien protegir en base al Decret 47/1988 sobre declaració d'Arbres d'Interès Comarcal i local (DOGC 1150, 02-06-89).

Segons el decret els Consells Comarcals i els ajuntaments tenen competència per a la declaració d'arbres d'interès comarcal i local. La tutela de l'arbre l'han d'exercir, a partir del moment de la declaració, aquestes administracions. El decret 120/1988 amplia aquesta possibilitat a les arbredes d'interès comarcal i local.

El capítol de la valoració dels arbres catalogats proposa la qualificació que al nostre parer mereixen cada un d'ells i s'atreveix a apuntar quins exemplars caldria també notificar al Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya per a que valorin si s'han de declarar monumentals tal com ja són els roures de la Carrera.

Establir protecció urbanística per als arbres i arbredes catalogats

L'ajuntament podria també protegir els arbres i arbredes catalogats mitjançant les normes subsidiàries de planificació urbanística. La llei estatal 16/85 permet als ajuntaments declarar bens d'interès cultural als arbres i arbredes que es consideri oportú. Diversos ajuntaments de Catalunya s'han acollit a aquesta possibilitat, destacant en l'entorn relativament proper el Brull i la Garriga.

Promoure un catàleg d'arbres d'interès comarcal d'Osona

Un altra opció, per a donar un pas endavant en la posada en valor i la protecció de la totalitat del patrimoni arbori de Vic, pot ser demanar la elaboració d'un catàleg comarcal tal com han fet algunes comarques com per exemple el Maresme. El Consell Comarcal té potestat per abordar un treball d'aquestes característiques i la comarca és l'àmbit potser més natural per avaluar el patrimoni arbori. En el cas de la Comarca d'Osona creiem que la feina ja feta pel DMAH i per alguns ajuntaments en la catalogació i protecció d'un bon nombre d'exemplars farien d'aquest treball un objectiu perfectament assumible sense un gran esforç afegit.

• Propostes per a la divulgació

Senyalitzar una ruta dels arbres

Diversos camins i rutes del municipi concentren un nombre elevat d'exemplars singulars que permetria dissenyar un itinerari temàtic al voltant dels arbres. La descoberta dels exemplars més singulars i l'aproximació a la diversitat d'espècies arbòries pròpies del municipi serien els dos objectius bàsics d'aquest itinerari.

La zona del terme que permetria un itinerari més interessant segurament és l'espai rural entre el nucli de la Guixa, les ribes del Meder i el mas de la Carrera

en el que es podria preparar una passejada apte per a tothom que visités entre d'altres els salzes del Meder, el roure i el pi del Pujol, l'àlber de la Talaia, la Blada de la Riera i els roures de la Carrera.

Editar un llibre dels arbres i arbredes singulars de Vic

La publicació d'un llibre que reculli una selecció dels arbres i arbredes que hem categoritzat com a notables i monumentals és una manera de donar constància de la feina feta per a catalogar l'arbrat del municipi. Molts dels municipis que han realitzat un catàleg d'aquesta mena han optat després per donar-ne difusió mitjançant un llibre d'aquest tipus.

Retolar els arbres singulars

La senyalització interpretativa de tots els arbres i arbredes singulars que estiguin fora dels jardins privats és una eina indispensable per a fer-ne difusió d'aquest patrimoni. Els rètols haurien de recollir com a mínim la següent informació: nom de l'arbre, nom català de l'espècie, nom científic de l'espècie, categoria de catalogació i potser el paràmetre o curiositat que més el singularitza.

Editar un àlbum de cromos col·leccionable amb els arbres i arbredes catalogats

Un format interessant per a donar a conèixer entre la població els arbres catalogats podria ser l'edició d'un àlbum de cromos. Aquest format, assajat en algun altre ajuntament amb motiu diferent, és una forma participativa de descoberta del patrimoni que pot implicar també als comerços del municipi. En algun ajuntament proper com el de la Garriga va tenir una gran acollida entre la població, i sobretot entre els comerciants, un àlbum on sortien imatges antigues del municipi. Els cromos s'aconseguien en les diferents botigues que es van adherir a la campanya i per tant va ser una bona ocasió per a molts

establiments per ser visitats per ciutadans i ciutadanes que no eren clients habituals de l'establiment. Creiem que els arbres singulars es presten a una iniciativa d'aquest tipus. Caldria establir quines botigues i equipaments podrien participar i col·laborar en aquesta iniciativa però a priori tindria molt sentit que fossin les que comercien amb productes vinculats amb la natura i el patrimoni com les llibreries, les biblioteques, els herbolaris...

Organitzar una gimcana fotogràfica dels arbres

Una activitat que podria servir per a presentar el catàleg i de retruc fer una tasca educativa sobre l'arbrat de Vic és una gimcana fotogràfica. L'afició per la fotografia de natura va clarament en augment i des de la generalització de la fotografia digital gran part de la població està en disposició de participar en una activitat d'aquest tipus. Aquesta activitat, donant-li un to molt lúdic, podria perfectament organitzar-se amb motiu del dia del medi ambient però també podria ser una activitat de la programació de la festa major.

Realitzar punts de llibre amb alguns dels arbres, amb motiu de la diada de Sant Jordi

Una altra opció és realitzar algun material gràfic de divulgació. La idea dels punts de llibre s'ha dut a terme a altres municipis i ha tingut una bona acceptació. Els punts de llibre són materials de divulgació que es conserven força en el temps. En aquest cas es podria plantejar com una col·lecció en la que es dedica un punt de llibre a cada un dels arbres.

Capítol 9. Bibliografia

*Amics del Montseny. *Monografies del Montseny/11*. Amics del Montseny. Viladrau.

*Bonet Galobart, Mª A.& Vallès Xirau, J. *Plantes, remeis i cultura popular del Montseny. Etnobotànica d'una reserva de la Biosfera*. Brau Edicions. Museu de Granollers.

*Generalitat de Catalunya. Departament de política territorial i obres públiques. Direcció general d'urbanisme. *Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic i natural de Vic, sector fora muralles*. Ajuntament de Vic.

*G.López Gonzáles. *Los Árboles y arbustos de la península Ibérica e Islas Baleares*. Ediciones Mundi-Prensa Madrid-Barcelona. México 2001.

*José Mª Font Espina, Diari Ausona, any 1955

*Johnson, O. & More, D. *Árboles. Guía de Campo*. Omega. Barcelona.

*Josep Broncano, M., Boada, M., Ramírez, S. & Bosch, D. *Arbres i arbredes singulars del Montseny*. Farrell. Sant Vicenç de Castellet.

*Masferrer y Arquimbau, R. *Recuerdos botánicos de Vich o sea apuntes para el estudio de la flora de la comarca de Cataluña llamada Plana de Vich*.

*M.Romo, A. *Árboles de la Península Ibérica y Baleares*. Planeta. Barcelona.

*Ramón Ferrer Musach, Vich en su aspecto urbanístico, revista de Vich, any 1954.

*Expedient municipal Num: OM 32/119

*Expedient municipal Num: OM 21/28

*Arbres Monumentals. Web de Medi Ambient:

<http://www.gencat.net/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm>

*Memòria Digital de Catalunya. Fons fotogràfic Salvany.Biblioteca de Catalunya:

<http://mdc.cbuc.cat/>

*Memòria Digital de Catalunya. Fons fotogràfic Salvany.Biblioteca de Catalunya:

<http://mdc.cbuc.cat/>

*Pares, E. *Arbres monumentals de Catalunya, 18 anys des de la primera protecció*. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Direcció General del Medi Natural. La Pobla Llarga.

*Royal Horticultural society. *Manual de Identificación. Árboles de Jardín*. Blume. Londres.

*Unió Excursionista de Vic. *Revista de l'unió excursionista de Vic*.

*Vicens i Llauredó, A. *100 Arbres Monumentals de Catalunya*. Farell. Sant Vicenç de Castellet.